

FÖLDES NAGYKÖZSÉG POLGÁRMESTERE

☒ 4177 FÖLDES, Karácsony Sándor tér 5. ☎/Fax: (54) 531 – 000 ; 531 – 001

E-mail: hivatal@foldes.hu

Iktatószám: F/1608-6/2023

6.

BESZÁMOLÓ

- a Képviselő-testülethez és a Bizottságokhoz-

**a Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ
Család- és Gyermekjóléti Központ
2022. évi tevékenységéről**

Előterjesztő: Jenciné dr. Egri Izabella polgármester

Készítette: Tornyi Anita Anna intézményvezető

**KÉPVISELŐ-TESTÜLETI ÜLÉS
FÖLDES, 2023. MÁJUS 26.**

1. *számú melléklet a Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ Család- és Gyermekjóléti Központ 2022. évi tevékenységéről szóló beszámolóhoz*

BESZÁMOLÓ

Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ

Család- és Gyermekjóléti Központ 2022. évi tevékenységéről

*„Egy társadalom lelkének nem lehet szebb kinyilatkoztatása,
mint ahogyan a gyermekeivel bánt.”*

/Nelson Mandela /

Püspökladány, 2023. március 26.

Tornyai Anita Anna
intézményvezető

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS.....	4
1.1. A Család- és Gyermekjóléti Központ ellátási területéhez tartozó, Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok és a hozzá tartozó települések	5
1.2. A Család- és Gyermekjóléti Központ működésének jogszabályi háttere.....	5
2. SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEK	6
2.1. Család- és Gyermekjóléti Központ személyi feltételei:	6
2.2. A Család- és Gyermekjóléti Központ tárgyi feltételei	6
3. A CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT ÁLTALÁNOS FELADATA	7
3.1. A Család- és Gyermekjóléti Központ célja	7
3.2. A Család- és Gyermekjóléti Központ célcsoportja	7
3.3. A szolgáltatást igénybe vevők köre	7
3.4. A legjellemzőbb problémátípusok	7
3.5. A Család- és Gyermekjóléti Központ legfontosabb célkitűzései	7
4. A CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT SZAKMAI TEVÉKENYSÉGE	8
4.1. A Család- és Gyermekjóléti Központ a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó esetenedzseri tevékenységei	8
4.2. A családból kiemelt gyermek visszahelyezésének, családba fogadásának elősegítése érdekében.....	9
4.3. Az ideiglenes hatályú elhelyezés esetén a család- és gyermekjóléti központ feladata	10
4.4. A család- és gyermekjóléti központ feladata a családból kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése érdekében.....	10
4.5. Utógondozói feladatok.....	10
4.6. Örökbefogadással kapcsolatos feladatok	10
5. A CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT ADMINISZTRÁCIÓS RENDSZEREI.....	11
5.1. Gyermekünk védelmében informatikai rendszer	11
5.2. Család- és gyermekjóléti központok számára (CSAGYEK) informatikai program.....	11
5.3. Elektronikus ügyfelkapu.....	11
6. A CSALÁD-ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT PARTNERI KAPCSOLATAI	11
7. ÓVODAI-ÉS ISKOLAI SZOCIÁLIS SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG	12
7.1. A segítő tevékenység bemutatása	12
7.2. A püspökladányi járás oktatási-nevelési intézményei.....	13
8. A veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer működtetése.....	14
8.1. A jelzőrendszeri tanácsadó feladata, célja	14
9. A CSALÁD - ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAI	15
9.1. Kapcsolattartás, / felügyelt kapcsolattartás és kapcsolattartási ügyelet	15
9.2. Készenléti Szolgálat.....	15
9.3. Pszichológiai tanácsadás	16
9.4. Jogi tanácsadás.....	16
10. A SZOCIÁLIS DIAGNÓZIS KÉSZÍTÉSÉNEK FOLYAMATA.....	16
11. A CSALÁD - ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT 2022. ÉVI GONDOZÁSI TEVÉKENYSÉGE.....	16
11.1. A Család-és Gyermekjóléti Központ gondozásában álló gyermekek/családok száma településenként....	17
11.2. A járás településeinek jellemzői a gyermekvédelem tükrében	17
Püspökladány.....	17
Sárrétudvari	19
Szerep	21
Földes.....	24
Nagyrábé.....	26
Báránd.....	27
Biharnagybajom.....	28
Bihartorda	31
Kaba.....	32
Sáp	35
Tetétlen	36
Bihardancsháza.....	39
12. A CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT MŰKÖDÉSE	39
13. PÁLYÁZATOK	42
Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program	42
14. A CSALÁD-ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT KARITATÍV TEVÉKENYSÉGE 2022-BEN	43
15. TOVÁBBKÉPZÉSEK	43
16. TERVEK A JÖVŐRE NÉZVE	43

1. BEVEZETÉS

A Püspökladányi Járásban a gyermekvédelmi alapellátást és a hatósági előkészítő munkát a járásszékhelyen működő Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ látja el.

A költségvetési szerv (intézmény) megnevezése:

Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ

Rövidített neve:

Segítő Kezek Püspökladányi Központ

A költségvetési szerv székhelye:

4150 Püspökladány, Szent István u. 33. sz.

A költségvetési szerv fenntartójának megnevezése:

Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ
Intézményfenntartó Társulás

Székhelye: 4150 Püspökladány, Bocskai u. 2.

A Család- és Gyermekjóléti Központ a Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ Intézményfenntartó Társulásban önálló szakmai egységként működik, de integráltan a többi szakfeladattal együtt.

A Család- és Gyermekjóléti Központ székhelye:

4150 Püspökladány, Szent István u. 33.

[Tel:\(06-54/451-173\)](tel:06-54/451-173)

e-mail:csgykozpont.ladany@gmail.com

A Család- és Gyermekjóléti Központ általános nyitvatartási rendje:

Hétfő	7.30 – 16.00	
Kedd	7.30 – 16.00	
Szerda	7.30 – 16.00	
Csütörtök	7.30 – 16.00	
Péntek	7.30 – 13.30	
Szombat	9.00 – 12.00	kapcsolattartási ügyelet

Püspökladány járásszékhelyhez tartozó települések:

1. Püspökladány
2. Báránd
3. Bihardancsháza
4. Biharnagybajom
5. Bihartorda
6. Földes
7. Kaba
8. Nagyrábé
9. Sáp
10. Sárrétudvari
11. Szerep
12. Tetétlen

1.1. A Család- és Gyermekjóléti Központ ellátási területéhez tartozó, Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok és a hozzá tartozó települések

Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ
Székhely: 4150 Püspökladány, Szent I. u. 33.
(Püspökladány, Sárrétudvari, Szerep, Földes)

Nagyrábéi Óvoda- Bölcsőde, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
Székhely: 4173 Nagyrábé, Rétszentmiklósi u. 2/b
(Nagyrábé, Bihardancsháza)

Támasz Szociális Alapszolgáltatási Központ, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
Székhely: 4161 Kaba, Jókai u. 61.
(Báránd, Biharnagybajom, Bihartorda, Kaba, Tetétlen, Sáp)

A Család- és Gyermekjóléti Központhoz tartozó járási települések Család- és Gyermekjóléti Szolgáltatásainak irodái

- Püspökladány, Szent István u. 33. Tel: 06-54/451-173
- Szerep, Nagy u. 53. Tel: 06-54/516-002
- Sárrétudvari, Kossuth u.55. Tel: 06-54/716-000
- Földes, Honvéd u. 2. Tel: 54/465-856
- Báránd, Kossuth tér 4. Tel: 06-20/511-1200
- Bihardancsháza, Petőfi u. 2. Tel: 06-54/477-020
- Bihartorda, Kossuth u. 43. Tel: 06-54/534-001
- Biharnagybajom, Rákóczi u. 17. Tel: 06-54/472-017
- Kaba, Jókai u. 4. Tel. 06-54/461-250
- Nagyrábé, Kossuth u. 5. Tel: 06-54/477-020
- Sáp, Fő u. 40/A. Tel: 06-54/702-005
- Tetétlen, Rákóczi u. 1. Tel: 06-54/712-025

1.2. A Család- és Gyermekjóléti Központ működésének jogszabályi háttere

- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1991. évi LXIV. törvény
- a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet
- a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet
- a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet
- a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet
- a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybe vevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről szóló 415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet
- a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000.(I. 7.) SzCsM rendelet

- az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény
- a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) szóló 2016/679 rendeletében (a továbbiakban: GDPR)

2. SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEK

A Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat- és Központ 4150 Püspökladány, Szent István u. 33. szám alatti központi intézményében a szakemberek munkavégzéséhez szükséges tárgyi és személyi feltételek biztosítottak.

2.1. Család- és Gyermekjóléti Központ személyi feltételei:

A Család- és Gyermekjóléti Központ 2022. évben a dolgozói létszáma 15 fő volt.

Munkakör	Létszám
központvezető/ezetmenedzser	1 fő
ezetmenedzser/tanácsadó	7 fő
szociális diagnózist készítő ezetmenedzser	1 fő
óvodai- és iskolai szociális segítő	5 fő
szociális asszisztens	1 fő
Összesen	15 fő

A központ alkalmazásában áll továbbá:

1 fő pszichológiai tanácsadó (megbízási szerződéssel)

1 fő jogi tanácsadó (megbízási szerződéssel)

A család-és gyermekjóléti központ illetékességi területén tevékenykedő esetmenedzserek, valamint az óvodai és iskolai szociális segítők a jogszabályban előírt szakképzettséggel rendelkeznek.

2.2. A Család- és Gyermekjóléti Központ tárgyi feltételei

A család - és gyermekjóléti központ számára az intézményben rendelkezésre áll egy irodahelyiség és két interjúszoba. Az intézmény két interjúszobája biztosítja az esetkonferenciák, a jogi és a pszichológiai tanácsadások helyszínét, továbbá kapcsolattartásokra érkező családok számára a találkozások lehetőségét. A család- és gyermekjóléti központba szabályozott kapcsolattartások és esetkonferenciák száma folyamatosan emelkedik, a rendelkezésre álló interjúszobák túlterheltek. Az intézményben foglalkoztatott pszichológus is ugyanebben a helyiségben fogadja az ügyfeleit. A dolgozók számára a munkavégzéshez szükséges asztali-, illetve hordozható számítógép, nagy teljesítményű nyomtató-fénymásoló, mobiltelefon, vagy SIM kártya biztosított. A járás településeire az esetmenedzserek és az óvodai-és iskolai szociális segítők tömegközlekedési eszközökkel, illetve intézményi személygépjárművel utaznak. Minden kolléga számára biztosított asztali számítógép vagy intézményi laptop, melyen adminisztrációs munkáját, napi feladatait végzi. A központ szakembereinek használatában álló irodahelyiség méltánytalanul kicsi. 15 fő dolgozik az irodában, ezért a minőségi munkavégzés nagyon nehéz.

3. A CSALÁD– ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT ÁLTALÁNOS FELADATA

A gyermekek törvényben foglalt jogainak érvényesítéséhez, a szülői kötelezettségek teljesítéséhez, a gyermekek veszélyeztettségének megelőzéséhez és megszüntetéséhez nyújtott széleskörű, szükség esetén alternatív eszközöket is alkalmazó tevékenység. Támogatást nyújt a gyermekek ellátására, gondozására, testi és szellemi fejlődésére, szocializációjára vonatkozó szülői, gondozói, támogatói tevékenység ellátásához. A szociális és gyermekvédelmi feladatainak végzése során tiszteletben tartja a családok életmódját, életstratégiáját, szokásrendszerét és tradícióit. Szervezi és összehangolja az intézményi ellátásban részesülők szociális biztonságának megőrzése érdekében nyújtott szolgáltatásokat, információt nyújt és megismerteti a tevékenységek és egyéb szociális szolgáltatások tartalmát és eljárási rendjét, támogatja az azokhoz való hozzáférést. Tevékenysége során, feladata teljesítése érdekében, együttműködik a szociális és gyermekjóléti ellátó tevékenységekhez kapcsolódó más szervezetekkel és intézményekkel. Tevékenységének eredményessége érdekében, figyelemmel kíséri a szociális és gyermekjóléti ellátások jogszabályi környezetének változását, más szolgáltatók eredményeit. Szakterületét érintően részt vesz pályázatokon, új innovatív programok kidolgozásában.

3.1. A Család– és Gyermekjóléti Központ célja

A gyermekek érdekeit védő speciális, személyes, szociális szolgáltatás, a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztettségének megelőzését, megszüntetését, illetve a családjából kikerült gyermek visszahelyezését.

3.2. A Család– és Gyermekjóléti Központ célcsoportja

A püspökladányi járás településeinek teljes lakossága, állandó/ideiglenes lakhellyel (tartózkodási hellyel) rendelkező, illetve az életvitelszerűen itt tartózkodó egyének, de főleg 0-18 éves korosztály, és azokat körülvevő mindazon felnőttek, akik a gyermekek sorsának alakulásában szerepet vállalnak vagy vállalhatnak.

3.3. A szolgáltatást igénybe vevők köre

A szolgáltatásainkat a legkülönbözőbb demográfiai jellemzőkkel bíró, különböző társadalmi gazdasági helyzetű kliensek (a kirekesztettségben élő, deprivált csoportoktól a magasan kvalifikált, diplomás családokig), a legkülönbözőbb mentális-egészségügyi állapotú ügyfelek veszik igénybe.

3.4 A legjellemzőbb problémátípusok

- Gyermekek (elsősorban érzelmi és fizikai) elhanyagolása,
- Tankötelezettség elmulasztása,
- Lakhatási szegénység, alacsony munkaerőpiaci státusz, adóssághalmozás,
- Mentális problémák: magatartászavar, tanulási nehézség, személyiségzavar, szenvedély- és pszichiátriai betegség,
- Családi diszfunkciók, elhúzódó válás és gyermekelhelyezés, családi konfliktusok,
- Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség,
- Fiatalkori bűnelkövetés, csellengés, illegális bódítószerek használata,
- Párkapcsolati erőszak, gyermekbántalmazás,
- Negatív diszkrimináció, kirekesztés.

A problémák mögött húzódó okok a humán ökörendszer minden szintjét érintik, tehát a beavatkozások sok szinten történhetnek. A szakemberek leggyakrabban „sokproblémás” családokkal dolgoznak.

3.5. A Család- és Gyermekjóléti Központ legfontosabb célkitűzései

- Az esélyegyenlőséghez és a hozzáféréshez való jog biztosítása
- A gyermekek veszélyeztettségének, bántalmazásának megakadályozása

- A gyermekjóléti szolgáltatások teljes köre hozzáférhetővé váljon a lakosság számára
- Az erőforrások hatékony mozgósítása
- A korszerű tudással rendelkező szakemberek, a hatékonyságot előtérbe helyező, együttműködő szolgáltatások biztosítása
- A rugalmasság, a szükségletekre válaszoló szolgáltatások működtetése
- Szakmaközi együttműködés erősítése
- Együttműködés a szülőkkel, családokkal, személyekkel, szakemberekkel
- Hatékony és intenzív családmegtartó szolgáltatások biztosítása
- Korszerű módszerek alkalmazása az iskolai konfliktusok, a családon belüli erőszak, a gyermek- és fiatalkori bűnelkövetés hatékony kezeléséhez
- Prevenációs tevékenységek nyújtása
- Szegregációmentes szolgáltatások nyújtása
- Az ellátatlan gyermekek számának radikális csökkentése

4. A CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT SZAKMAI TEVÉKENYSÉGE

A Család- és Gyermekjóléti Központ esettanmenedzserei szakmai tevékenységük során hatósági előkészítő munkát látnak el, valamint óvodai-és iskolai segítő-köznevelési tevékenységet folytatnak a járás köznevelési intézményeiben.

4.1. A Család- és Gyermekjóléti Központ a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó esettanmenedzserei tevékenységei

A család- és gyermekjóléti központ javaslatot tesz a gyámhivatal részére a gyermek:

- Védelembe vételére
- Megelőző pártfogására
- Ideiglenes hatályú elhelyezésére
- Nevelésbe vételére
- Családba fogadás fenntartására
- Harmadik személynél történő elhelyezésének kezdeményezésére
- Családba fogadó gyám kirendelésére
- Tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására
- Gondozási helyének megváltoztatására
- A gyermek után járó családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására
- Védelembe vétel esetén a család- és gyermekjóléti szolgálat által elkészített kezdeményezést mérlegelés nélkül, azonban szükség szerint kiegészítve továbbítja 3 munkanapon belül a gyámhivatal felé,
- A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén a veszély tényét és jellegét megnevezve telefonon haladéktalanul, majd írásos formában javaslatot tesz a hatóság intézkedésére,
- Vizsgálatot végez és javaslatot tesz a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, valamint az ehhez kapcsolódó pénzfelhasználási terv készítésére, tartalmára, módosítására,
- A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának időtartama alatt együttműködik a család- és gyermekjóléti szolgálattal, valamint a kirendelt eseti gyámmal. Az együttműködés keretében tájékoztatást ad a gyermek veszélyeztetettségének alakulásáról, a megszüntetés érdekében tett intézkedésekről, a családi pótlék természetbeni formában nyújtott felhasználásának tapasztalatairól,
- Szükség szerint kezdeményezi a gyámhivatalnál a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának felülvizsgálatát, ennek során
  - Eredményéről és további nyújtásának szükségességéről,

- Szükség esetén új pénzfelhasználási tervet készít, amit megküld a gyámhivatal részére,
- Részt vesz a gyámhivatali tárgyaláson,
- Az esetmenedzser együttműködik a megelőző pártfogó felügyelővel, tájékoztatja a gyámhivatalt a gyermek veszélyeztetettségére vonatkozó körülményekről, egyéni-gondozási nevelési tervet készít, szervezi a megvalósítását, közreműködik a nevelésbe vett gyermek visszahelyezésében, utógondozásában,
- Az esetmenedzser és a megelőző pártfogó felügyelő szükség szerint családlátogatást végez, közösen hallgatják meg a gyermeket,
- Biztosítja a gyermekjogi képviselő, pártfogó felügyelő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,
- Védelembe vétel felülvizsgálata során tájékoztatást ad az elért eredményekről, a veszélyeztetettség alakulásáról és javaslatot tesz a szükséges intézkedésről,
- Megelőző pártfogás alatt álló gyermek esetén fenntartásra vagy megszüntetésre tesz javaslatot,
- Más gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó intézkedések megtételére tesz javaslatot,
- Egyéni gondozási-nevelési tervbe bevonja a gyermeket és családját, a család- és gyermekjóléti szolgálatot, az eset szempontjából érintett, szükséges egyéb szakembereket, szükség szerint a megelőző pártfogó felügyelőt,
- Értékeli az egyéni gondozási-nevelési tervet, szükség esetén módosítja vagy kezdeményezi a módosítását. Amennyiben a megvalósítása a szülő, illetve a gyermek együttműködése miatt nem lehetséges, írásban jelzi a gyámhivatalnak, felhívja a gyermek és szülője figyelmét arra, hogy kezdeményezhet más gyermekvédelmi intézkedést. Ennek bekövetkezésekor javaslatot tesz a gyámhivatal felé. Amennyiben a bevont szakemberek mulasztása miatt nem valósult meg, írásban jelez a gyámhivatal felé,
- Szükség szerint családlátogatást tesz,
- Az esetkezelésben fél évente felülvizsgálatot végez.

4.2 A családból kiemelt gyermek visszahelyezésének, családba fogadásának elősegítése érdekében

- A gyermek visszahelyezése érdekében együttműködik a gyermekvédelmi gyámmal, támogatja a szülőket, a családba fogadó személyt a szükséges feltételek megvalósításában, a gyermekkel való kapcsolattartásban,
- Felülvizsgálat előtt az esetmenedzser meglátogatja a gyermeket a gondozási helyén, tájékozik a beilleszkedéséről, látogatásának lehetőségeiről, kivéve, ha gyermek örökbefogadható,
- Folyamatosan kapcsolatot tart a gyermek gondozási helyével, a területi gyermekvédelmi szakszolgálattal, a gyermekvédelmi gyámmal,
- Javaslatot tesz a kapcsolattartás formájának, módjának megváltoztatására, ha a szülő vagy a kapcsolattartásra jogosult más személy körülményeiben, életvitelében történő változás azt indokoltá teszi,
- A felülvizsgálat során tájékoztatja a gyámhivatalt,
- A gyermeknek a szülővel, valamint más kapcsolattartásra jogosult személlyel való kapcsolatának alakulásáról, a szülő életkörülményeinek alakulásáról, a családba fogadás lehetőségeiről,
- Az esetmenedzser utógondozói feladatokat lát el, ennek érdekében segíti a gyermek családjába történő visszailleszkedését, lakókörnyezetébe történő beilleszkedését, a gyermek tanulmányai folytatását
- Az utógondozás során együttműködik a gyermekjóléti szakszolgáltatást nyújtó intézménnyel.

4.3 Az ideiglenes hatályú elhelyezés esetén a család– és gyermekjóléti központ feladata

- Az ideiglenes hatályú elhelyezést elrendelő gyámhivatalnak haladéktalanul (az elhelyezést követő 3 napon belül) beszámol az eddig végzett szociális segítőmunkáról, a megfelelő, gondozási-nevelési tervet és annak értékelését tartalmazó adatlapok megküldésével.
- Felveszi a kapcsolatot a gyermek gondozási helyével és a szakszolgálattal.
- Szükség esetén tájékoztatja a szülőt az ideiglenes hatályú elhelyezés lehetséges kimeneteleiről. Az ideiglenes hatályú elhelyezés ideje alatt szociális segítőmunkával segíti a szülőt a szülő-gyermek kapcsolattartásában, a veszélyeztető körülmények megszüntetésében,
- Ha az ideiglenes hatályú elhelyezés időtartama alatt nem sikerült megszüntetni a veszélyeztető körülményeket, a gyámhivatal a gyermek nevelésbe vételét rendelheti el.

4.4 A család– és gyermekjóléti központ feladata a családból kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése érdekében

- A gyámhivatal által elfogadott egyéni elhelyezési terv alapján segíti a kiemelt gyermek visszahelyezését vérszerinti családjába.
- Kapcsolatot tart a gyermekvédelmi szakszolgálattal (nevelőszülő-tanácsadóval, nevelőszülővel, gyermekvédelmi gyámmal stb.), illetve a gyermekotthon családgondozójával, melynek keretében tájékozódunk a gyermek beilleszkedéséről, fejlődéséről, a szülő-gyermek kapcsolattartásáról.
- Személyes segítő kapcsolat keretében a szülő és a gyermek kapcsolatának helyreállítását, továbbá folyamatos kapcsolattartását segíti. Amennyiben szükséges, javasolja a kapcsolattartás szabályainak megváltoztatását a gyámhivatalnál.
- A szülők nevelési, gondozási, háztartásszervezési ismereteinek gyarapítását segíti.
- Motiválja a szülőt a lakáskörülmények rendezésében, alakításában, gyermeknevelési tanácsadással látja el.
- A nevelésbe vétel teljes időtartama alatt az esetmenedzser folyamatos kapcsolatot tart a gyermekotthon, a nevelő szülői hálózat, illetve a szakszolgálat családgondozójával.
- A gyermek nevelésbe vételének felülvizsgálata során a gyámhivatal tájékoztatja a szülő-gyermek kapcsolat alakulásáról és a szülő/szülők életkörülményeinek alakulásáról.

4.5 Utógondozói feladatok

- Az utógondozás célja a gyermek családjába történő visszailleszkedésének, lakókörnyezetbe történő beilleszkedésének, tanulmányai folytatásának vagy az iskolai végzettségének, szakképzettségének megfelelő munkahely felkutatásának segítése.
- Az utógondozás során az esetmenedzser együttműködik a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást és az otthont nyújtó ellátást végző intézménnyel, személylyel.

4.6 Örökbefogadással kapcsolatos feladatok

A nevelésbe vett gyermek örökbe fogadhatóvá nyilvánítására irányuló eljárás során az esetmenedzser a gyámhivatal megkeresésére:

- környezettanulmányt készít a gyermek szüleinél, illetve a gyámhivatal és a szakszolgálat megkeresésére az örökbe fogadni szándékozó személynél,
- figyelemmel kíséri a szülő-gyermek kapcsolat alakulását, a gyermeknek a családba történő beilleszkedését, és a gyámhivatal által kitűzött határidőre javaslatot tesz az örökbefogadásra vonatkozóan.

A feladatok megvalósítása céljából a család- és gyermekjóléti szolgálat családsegítői, a család- és gyermekjóléti központ esetmenedzserei, valamint a tanácsadók által alkalmazott módszerek és technikák:

Módszerek: egyéni esetkezelés, csoportmunka, közösségi munka.

Használt technikák: információnyújtás, tanácsadás, segítő beszélgetés, ügyintézés, krízisintervenció, szolgáltatások közvetítése, konfliktuskezelés.

Prevenációs tevékenységek során egyéni beszélgetések csoportfoglalkozások, kreatív foglalkozás, filmvetítés, szerepjáték, bábjáték, mozgásos játék, önismereti teszt, személyiségvizsgálat, egyéni és családi konzultáció, pszichoterápia, pedagógiai fejlesztés, önismereti és személyiségfejlesztő csoport, korrepetálás, együtt-tanulás, gyermeküdtetés, rendhagyó osztályfőnöki óra, játszóház, szünidői program, drogprevenációs foglalkozás, családi nap, gyermeknap, egészségnap, karácsonyi ünnep, esetmegbeszélés, esetkonferencia, szakmaközi megbeszélés, tanácskozás.

5. A CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT ADMINISZTRÁCIÓS RENDSZEREI

5.1 Gyermekünk védelmében informatikai rendszer

235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 162. § szerint a Kormány felhatalmazást kapott a gyámhatóságok, a család- és gyermekjóléti szolgálatok, a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek, továbbá a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok által vezetett nyilvántartások bővítésére.

Az új nyilvántartási informatikai rendszer, Gyermekünk védelmében (GYVR) elnevezést kapta. A rendszer használata és regisztrációja 2021. március 30. napjával a szakellátás mellett a gyermekjóléti alapellátási felhasználóinak is kezdődött. A regisztrációt követően 2021. július 21.-től, az ügyfelek KENYSZI -ben rögzített adatai áttöltésre kerültek a GYVR. rendszerébe, ahol minden munkatárs, esetmenedzser, családsegítő, kormánytisztviselő tekintői jogosultság mellett adminisztrálhatja a tevékenységét. A rendszer bővítésével a család- és gyermekjóléti szolgálatok, valamint és a család-és gyermekjóléti központok munkatársai a GYVR rendszeren keresztül tudják megtenni és továbbítani javaslataikat egymásnak, valamint kormányhivatalok, és a gyermekvédelmi szakellátás felé. A rendszerben megjelenő felület és láthatósága szakterületenként és szakmai egységeként változó. A GYVR tervező és értékelő alrendszerében megtalálható: a gyermekvédelmi alapellátás és szakellátás összes adatlapja, környezettanulmányok, javaslatok, a gondozás tervezése, értékelése, javaslata. A kormányhivatalok határozatai, értesítései, végzései. A gyermekvédelmi szakellátás elhelyezési javaslat, egyéni elhelyezési terve, amely tartalmazza a gyermek további életútjának alakítására vonatkozó célkitűzéseket és a szükséges intézkedéseket. A Gyermekünk Védelmében nevű rendszer segíti és összehangolja a Magyar Államkincstár Szociális Ellátók Főosztályának munkáját. Rendszer használatában országos szinten jelenleg Hajdú-Bihar Vármegye áll a legjobb helyen, a fejlesztése, bővítése folyamatos.

5.2 Család- és gyermekjóléti központok számára (CSAGYEK) informatikai program

A püspökladányi Család- és Gyermekjóléti Központ 2017-től alkalmazza a CSAGYEK elnevezésű adminisztrációs informatikai programot, amely a GYVR rendszer előtt segítette az esetmenedzserek és családsegítők adminisztrációs munkáját.

5.3 Elektronikus ügyfelkapu

A Család- és Gyermekjóléti Központ az esetmenedzserek által készített, a GYVR rendszerben még nem megjeleníthető leveleket, javaslatokat a Kormányhivatalok Gyámügyi Osztálya felé elektronikus ügyfelkapun keresztül továbbítja. Az adminisztrációs rendszerek különböző aspektusok szerint működnek, folyamatos használatuk, vezetésük hatalmas terhet ró a szakemberekre a napi munka elvégzése során.

6. A CSALÁD-ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT PARTNERI KAPCSOLATAI

- Védőnői szolgálatok, házi- és gyermekorvosok, kórházi szociális munkások,
- Bölcsődék és köznevelési intézmények,

- Gyámhivatalok,
- Rendőrség, bíróság, ügyészség,
- Pártfogó felügyelők,
- Önkormányzatok, jegyzők,
- Gyermekjogi képviselők,
- Nevelési tanácsadó,
- Család- és gyermekjóléti szolgálatok, központok,
- Módszertani intézmény
- Gyermekvédelmi szakszolgálatok, gyermekvédelmi gyámok
- Nevelőszülői hálózatok, nevelőszülők

7. ÓVODAI-ÉS ISKOLAI SZOCIÁLIS SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

7.1. A segítő tevékenység bemutatása

A Család-és Gyermekjóléti Központ általános szolgáltatásain túl a gyermek családban nevelkedése, valamint a veszélyeztetettségének megelőzése érdekében, a szükségleteknek és igényeknek megfelelően, önálló egyéni és csoportos szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében az óvodai- és iskolai segítő tevékenységet biztosít.

A szociális segítő támogatja a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátását, mivel része az észlelő- és jelzőrendszernek, így rá is vonatkozik a jelzési kötelezettség, amennyiben egy gyermek veszélyeztetettségét tapasztalja, ugyanakkor szociális szakemberként támogatja az óvoda és iskola észlelő- és jelzőrendszeri tevékenységét: érzékenyítéssel, a veszélyeztetettség tüneteinek korai felismerésében való segítségnyújtással, a jelzés megtételének támogatásával. A szociális segítő szakmai munkáját támogató munkaformák közé tartoznak az esetmegbeszélések, a szupervízió és az intézményen belüli belső képzések is.

Az óvodai- és iskolai szociális segítő részt vehet a köznevelési intézménybe beíratott gyermek ügyében tartott esetkonferenciákon, esetmegbeszéléseken, az oktatási intézményben tartott fegyelmi tárgyaláson. Konzultációs lehetőséget biztosít a pedagógusok számára a köznevelési intézménybe járó gyermekeket érintő problémák, veszélyeztetettség felmerülése esetén. A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, felismerése, és megszüntetése érdekében intézkedéseket valósít meg: óvodai csoportban és a tanórán a gyermek magatartásának és játéktevékenységének megfigyelése, egyéni segítő beszélgetés biztosítása, delegálás további szakemberhez (pl.: pszichológus, gyermekpszichiáter, Pedagógiai Szakszolgálat és Nevelési Tanácsadó vagy szükség esetén egyéb alternatív fejlesztési lehetőségek ajánlása), továbbiakban tematikus foglalkozások szervezése és megtartása, indokolt esetben a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében jelzés megtétele az illetékes családsegítő és gyermekjóléti szolgálathoz, stb.). Közösségi szociális munka keretén belül programokat szervez vagy aktívan bekapcsolódik az iskolai rendezvények, táborok megszervezésébe és megvalósításába. Az óvodai- és iskolai szociális segítő részt vesz a szülői értekezleten, nevelőtestületi üléseken, illetve egyéni szülőkonzultációt is biztosít problémák felmerülése esetén. Egyebekben rendszeresen részt vesz szakmaközi megbeszéléseken és éves gyermekvédelmi tanácskozásokon is.

Meghatározott, az oktatási intézménnyel egyeztetett időpontban fogadóórát biztosít a diákok szülei és a pedagógusok számára, kapcsolatot tart a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer tagjaival. A nevelési-oktatási intézménnyel közösen, a szükségleteknek megfelelően munkatervet készít az aktuális tanévre/nevelési évre. Az év végén visszacsatolást kér a nevelési-oktatási intézmény vezetőjétől a feladatellátás minőségéről, továbbá az intézmény munkatervében is megjelenő közös, preventív programok hatékonyságának értékeléséről, javaslatok megfogalmazását kéri a szolgáltatás fejlesztése érdekében.

Csoportos tevékenység megvalósítása az oktatási intézményekben

Az iskolákban csoportos munka keretében prevenciós, készségfejlesztő foglalkozások megvalósítását szervezi és bonyolítja le. A tanév során az intézményekben felmerülő különböző igények képezik a csoport- és közösségi foglalkozások ütemezésének és témaválasztásának alapját a tervezett témák mellett (például konfliktuskezelés, bűnmegelőzés, önismereti csoport). Team munkában együtt dolgoznak más szakemberekkel és intézményekkel (pl. rendőrség, védőnői szolgálat, pszichológus) és törekednek a csoportfoglalkozások együttes kialakítására és megvalósítására.

Az óvodai- és iskolai szociális segítő munkájának fejlesztendő területei:

- szakmai tudásának bővítése céljából különböző szakmai műhelyeken és online tréningeken való részvétel,
- civil szervezetekkel és alapítványokkal való együttműködés kiépítése és erősítése
- a csoport és közösségi tevékenységekhez szükséges tárgyi eszközök bővítése

7.2. A püspökladányi járás oktatási-nevelési intézményei

Iskolák és Kollégium

- Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Karacs Ferenc Gimnázium, Technikum és Szakképző Iskola – Püspökladány
- Karacs Ferenc Kollégium - Püspökladány
- Eröss Lajos Református Általános Iskola- Püspökladány
- Kálvin Téri Általános Iskola – Püspökladány
- Petőfi Sándor Általános Iskola – Püspökladány
- Petritelepi Általános Iskola – Püspökladány
- Jókai Mór Általános Iskola és AMI – Sárrétudvari
- Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és AMI – Földes
- Nagyrábéi Móricz Zsigmond Általános Iskola – Nagyrábé
- Szűcs Sándor Általános Iskola és AMI – Biharnagybajom
- Sári Gusztáv Általános Iskola és AMI – Kaba
- Sári Gusztáv Általános Iskola és AMI Ökrös István Tagiskolája – Sáp
- Sári Gusztáv Általános Iskola és AMI Zichy Géza Tagiskolája – Tetétlen
- Sári Gusztáv Általános Iskola és AMI Raffay Lajos Tagiskolája – Báránd
- Szerepi Kelemen János Általános Iskola – Szerep

Óvodák

- Püspökladány Egyesített Óvodai Intézmény – Püspökladány
- Eröss Lajos Református Csillag Tagóvoda -- Püspökladány
- Napsugár Óvoda és Bölcsőde Egyesített Intézmény – Sárrétudvari
- Nagyrábéi Óvoda – Bölcsőde, Család- és Gyermejjóléti Szolgálat – Nagyrábé
- Bárándi Napsugár Óvoda – Báránd
- Szűcs Sándor ÁMK Óvoda – Biharnagybajom
- Kállay László Óvoda – Földes
- Bihartordai Óvoda és Mini Bölcsőde – Bihartorda
- Kabai Óvoda – Kaba
- Szerepi Kelemen Hétpettyes Óvoda és Mini Bölcsőde – Szerep
- Zichy Géza Óvoda – Tetétlen
- Sári Óvoda – Sáp

A Család- és Gyermejjóléti Központ óvodai- és iskolai szociális segítői a 2022. évben a járás oktatási és nevelési intézményeiben 4772 fő gyermekkel álltak kapcsolatban. A segítő szakemberek a járásban 14 iskolában, 1 kollégiumban és 12 óvodában folytattak preventív tevékenységet. Ösztönözték és segítették a köznevelési intézményben dolgozó pedagógusokat a gyermekeket érintő problémák megoldásában.

8. A VESZÉLYEZETETTSÉGET ÉSZLELŐ JELZŐRENDSZER MŰKÖDTETÉSE

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 10.§ (1) bekezdése szerint a család-és gyermekjóléti központ koordinálja a járás területén a jelzőrendszer működését, munkáját. A gyermekek jólétének biztosítása, a segítségre szoruló családok támogatása, a hatósági intézkedésekkel történő gyermekvédelmi gondoskodás kizárólag az észlelő- és jelzőrendszer, a család – és gyermekjóléti szolgálatok, a család- és gyermekjóléti központ szoros együttműködésével valósulhat meg.

Ennek érdekében a család- és gyermekjóléti központ szakmai támogatást nyújt a jelzőrendszer tagjainak szakmaközi megbeszélések, valamint az éves jelzőrendszeri intézkedési tervek elkészítéséhez és összehangolásához. Összegyűjti a települések jelzőrendszeri felelősei által készített helyi jelzőrendszeri intézkedési terveket. A család- és gyermekjóléti szolgálat megkeresése alapján segítséget nyújt, szükség esetén intézkedik konfliktusok megoldásában.

Megbeszélést kezdeményez a jelzőrendszer működésével kapcsolatban, megteszi a Gyvt. 17. § (4) bekezdése szerinti jelzéseket, és a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs szolgálattal. A család- és gyermekjóléti központ a feladat ellátására és koordinálására járási jelzőrendszeri tanácsadót jelöl ki.

8.1. A jelzőrendszeri tanácsadó feladata, célja

A jelzőrendszer folyamatos erősítése, fejlesztése, a jelzőrendszer tagjainak tájékoztatása. A szakmaterületeken használt szakmai nyelv összehangolása, a közös értelmezési keretek kialakítása. A szakmai felelősség erősítése a tagokban, a jogszabályban meghatározott kötelességek hangsúlyozása, a jelzési és beszámolási kötelezettség elősegítése. A jelzések, vagy beszámolók elmaradása esetén a jelzőrendszeri tag írásos vagy telefonos megkeresése, a hiányosság orvoslásának céljából. Amennyiben a jelzőrendszer tagjai között vitás kérdés merül fel, a megfelelő módszertan alkalmazásával segíti a konfliktusok megoldását. Szakmai támogatást nyújt a jelzőrendszeri tagok számára, esetkonferenciákon, esetkonzultációkon vesz részt. A 2022. évben a törvényben meghatározottak szerint 12 településen 6 – 6 alkalommal vett részt a jelzőrendszeri tanácsadó szakmaközi megbeszélésen, valamint az éves gyermekvédelmi tanácskozásokon. Továbbá jelen van a szakmai konzultációkon ezekben közreműködik. A jelzőrendszeri tanácsadó a család- és gyermekjóléti szolgálatok intézkedési terveit összegyűjti. A járás jelzőrendszerének tapasztalatait továbbítja a szakmai irányítási-, felügyeleti- és ellenőrzési hatáskörrel rendelkező Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal felé.

A jelzőrendszeri tanácsadó a jogszabályban meghatározott feladatait ellátta, részt vett a család- és gyermekjóléti szolgálatok és a központ által szervezett szakmai, szakmaközi megbeszéléseken, esetkonferenciákon. A jogszabályok változása esetén – a központ vezetőjével történt szakmai egyeztetés alapján – a jelzőrendszeri tagokkal a változásokat megismertette, segítette a jogértelmezést és az egységes alkalmazásukat az adott szakmaterületeken.

A jelzőrendszer tagjai:

- Az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos
- A személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a család- és gyermekjóléti szolgálat,
- A közoktatási intézmények, így különösen a nevelési-oktatási intézmények (iskolák, óvodák, bölcsődék), a pedagógiai szakszolgálat,
- A rendőrség,
- Az ügyészség,
- A bíróság,
- A pártfogó felügyelői szolgálat

- Az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek
- A menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása
- A társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok, civilszervezetek

A magánszemélyek jelzése megtehető személyesen, telefonon, vagy írásban. A Központ szakemberei minden – a hatósági intézkedéssel érintett gyermekekkel kapcsolatos – beérkező jelzést kivizsgálják, és a probléma jellegéhez igazodó intézkedést tesznek. Amennyiben a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer tagjai nem teljesítik együttműködési kötelezettségüket, nem jeleznek gyermeki veszélyeztetés megelőzése vagy megszüntetése érdekében, a központ vezetője jelzési kötelezettség elmulasztása esetén jelzéssel él a kormányhivatal másodfokon eljáró gyámhatósága felé.

9. A CSALÁD - ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAI

9.1. Kapcsolattartás, / felügyelt kapcsolattartás és kapcsolattartási ügyelet

A Család- és Gyermekjóléti Központ a 2022. évben is biztosította a bíróság és a vármegyei kormányhivatalok által szabályozott kapcsolattartásra jogosult gyermek, szülő, / nagyszülő gyermek / testvér, vagy más jogosult személy számára a találkozásra alkalmas semleges helyszínt. A szabályozott kapcsolattartások célja a konfliktuskezelő, segítő szolgáltatás biztosítása az érintett családok, illetve a gyámhivatal, bíróság döntése alapján. Az esetmenedzserek feladata, hogy a felügyelt kapcsolattartások során a látogató szülőn, nevelőszülőn és gyermekén, gyermekeken kívül minimum 2 segítő szakember jelenlétét is biztosítsa a kapcsolattartásra kijelölt helyiségben az esetlegesen kialakult konfliktusok, és veszélyeztetések megelőzése érdekében. A kapcsolattartások módszertani szabályzatok szerint működnek, a tapasztalatokat szükséges dokumentálni és bekérés során továbbítani az illetékes hatóság felé. A család- és gyermekjóléti központok kötelező szolgáltatása a kapcsolattartási ügyelet is, amely szombati napokon is biztosítja a gyermek-szülő, gyermek-testvér kapcsolattartásának lehetőségét. 2022. évben a Család- és Gyermekjóléti Központ 42 család 56 gyermeke számára biztosította a kapcsolattartások lehetőségét. Az intézményben az év folyamán 4 család estében történt felügyelt kapcsolattartás, ügyeleti időben szombati napokon 8 család vette igénybe a szolgáltatást.

Kapcsolattartás/ felügyelt kapcsolattartás

Hétfőtől-csütörtökig 8.00-16.00 óráig
Pénteken 8.00-13.30 óráig

Kapcsolattartási ügyelet

Szombati napokon 9.00 -12.00 óráig

9.2. Készenléti Szolgálat

A készenléti szolgálat célja a család- és gyermekjóléti központ nyitvatartási idején kívül felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali, szakszerű segítségnyújtás, tanácsadás, amely a központ esetmenedzsereinek közreműködésével 0-24 órán át biztosított.

A készenléti szolgálat telefonszáma a Püspökladányi Járás mind a 12 településéről elérhető: 06-30/399 9219

A központban dolgozó szakemberek heti váltásban, állandó telefonos ügyeletet tartanak. A segítségnyújtás során, az intézkedés formáját, idejét, a segítséget kérő személyes adatait köteles dokumentálni. A készenléti szolgáltatás szabályzatát, feladatellátását, a munkatársak időrendi beosztását a központ vezetője készíti el. Az érintett személyek munkaidőn túl, hétvégén, krízishelyzetekben kaptak tanácsadást, tájékoztatást, segítségnyújtást. 2022. évben a krízistelefon segélyvonalat 12 esetben keresték fel az ügyfelek.

9.3. Pszichológiai tanácsadás

A pszichológiai tanácsadás a mentális problémával küzdő családok és gyermekek lelki segítése, támogatása, amely elősegíti a nevelés alapvető céljainak hatékony megvalósítását, segíti az adaptációképes, sokoldalú, kreatív, önmaga és a közössége életét alakítóan építő, "egészséges", tevékenység- és örömképes személyiség kibontakozását. Feladata a pszichológiai tanácsadást igénybe vevő kliensek részére egyéni terápia biztosítása, vagy segítő és prevenció jellegű konzultációk végzése. Az iskolai problémákkal (magatartászavar, tanulási nehézség, szorongásos és depresszív tünetek, számítógépes játékok túlzott használata, online zaklatás áldozatává válás) küzdő gyermekek terápiás kezelése.

A tanácsadás igénybevételének módja történhet javaslat alapján, vagy önkéntes jelentkezés szerint, ügyfélfogadási időben, előzetes telefonos időpont egyeztetést követően. A 2022. év folyamán 54 fő részesült pszichológiai megsegítésbe, ebből jogerős hatósági intézkedéssel érintettek száma 24 fő gyermek, illetve szülő volt. A szolgálatokhoz kihelyezett érintettek száma 13 fő volt. 13 fő egyéni megkeresés után vette igénybe az ellátást.

9.4. Jogi tanácsadás

A jogi tanácsadó a lakosságnak különböző jogi ügyekben nyújt információt és ad tanácsot. A szolgáltatás ingyenes. A 2022. év során 291 esetben történt jogi segítségnyújtás az intézménynél alkalmazott jogász segítségével, ebből a szolgálatoknál igénybe vevők száma 90 fő volt, a központban személyesen megjelenő ügyfelek száma 115 fő.

10. A SZOCIÁLIS DIAGNÓZIS KÉSZÍTÉSÉNEK FOLYAMATA

A Család- és Gyermekjóléti Központ szociális diagnózist készítő esetmenedzsere a család- és gyermekjóléti szolgálatok kezdeményezésére felmérést, szociális diagnózist készít, ha olyan szociális szolgáltatás vagy gyermekjóléti alapellátás - ide nem értve a gyermekek napközbeni ellátását - igénybevétele válik szükségessé, amelyben az ellátott vagy a család eddig nem részesült, vagy azt a szolgálat más okból szükségesnek tartja, valamint a kliens és minden érintett ehhez hozzájárul. A szociális diagnózis elkészítését a jelzőrendszer tagjai, és az esetmenedzserek is kezdeményezhetik a család - és gyermekjóléti központnál. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a szociális diagnózis kötelezi a szociális, gyermekjóléti szolgáltatókat és intézményeket, melyek kötelesek a szolgáltatásra vonatkozó igényt nyilvántartásba venni. A szociális diagnózist készítő esetmenedzszer 2022. évben 166 kliens esetében készített szociális diagnózist. Az ügyfelek többségét a család - és gyermekjóléti szolgálatok, valamint a család-és gyermekjóléti központ delegálta.

11. A CSALÁD - ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT 2022. ÉVI GONDOZÁSI TEVÉKENYSÉGE

A központban tevékenykedő szakemberek egyrészt a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági előkészítő tevékenységet látnak el, emellett prevenció tevékenységet is folytatnak. Hatósági intézkedésre akkor kerül sor, ha a családsegítő szolgálat munkája nem hoz kellő eredményt, illetve a szülők nem működnek együtt a szakemberekkel, a felmerülő probléma a gyermeket súlyosan veszélyezteti. A család működésében megjelenő zavarok számos külső és belső tényezőre vezethetők vissza, amelyek kedvezőtlenül hatnak a gyermek egészséges neveltetésére, személyiségére és környezetére. A szakemberek kivizsgálják a jelzőrendszeri tagok által továbbított jelzéseket, probléma esetén javaslatokat készítenek a gyermeki veszélyeztetés megszüntetése érdekében, amennyiben a gyermek/szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetését az alapellátás igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható. A 2022. év során a Püspökladányi Járás Család-és Gyermekjóléti Központjának a látóterében több mint 5000 gyermek állt. Az év folyamán 735 gyermek ügyében történt valamilyen esetmenedzserei tevékenység, hatósági előkészítő munka, kivizsgálás vagy ügyintézés. A köznevelési intézményekben az óvodai - és iskolai

szociális segítő szakemberek a prevenciók tevékenységük során 4772 gyermekkel álltak kapcsolatban. A Család - és Gyermekjóléti Központ szakemberei 374 család, 647 gyermeke esetében kezdték meg, vagy folytatták a hatósági előkészítő munkáját a 2022. évben.

Fontos tudni, hogy a Család – és Gyermekjóléti Központ javaslatainak száma nem egyezhet meg a hatósági intézkedéssel érintett gyermekek számával, hiszen ugyanazon kiskorú esetében évente több felülvizsgálatra is tehetünk javaslatot, vagy a gyámhatóság hozhat olyan döntést, miszerint nem rendeli el az általunk javasolt hatósági intézkedést.

A Család– és Gyermekjóléti Központ járásközponti feladata ellátása során a Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Püspökladányi Járási Hivatalán túl a Vármegye más járási hivatalaival és más vármegyék gyámhatóságaival is munkakapcsolatban áll: hatósági intézkedésekhez környezettanulmányt végez, javaslatot tesz, gondozási tevékenységet végez. Az országosan kötelezően használt Gyermekünk Védelmében Informatikai Rendszer, azaz a GYVR lehetőséget biztosít arra is, hogy akár az ország másik felében hozott hatósági döntéssel érintett gyermek szülőjének gondozásába bevonásra kerüljön a Központ, ha ténylegesen ezen az illetékességi területen tartózkodik a hozzátartozó. Ezek az okok, valamint a különböző adatgyűjtések eltérő metodikája is hozzájárulnak ahhoz, hogy a számszerű mutatók akár jelentősen is eltérhetnek a Püspökladányi Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztálya adataitól.

11.1. A Család-és Gyermekjóléti Központ gondozásában álló gyermekek/családok száma településenként

A halmozott adatok nem a 2022. december 31-i állapotot mutatják, hanem mindazon gyermekek és családok számát, akik az év során érintettek voltak az adott hatósági intézkedéssel.

2022.év				
	Védelembe vett	Nevelésbe vett	Családba fogadott	Összesen
Báránd	7 család/ 14 gyerek	6 család/ 14 gyerek	4 család/ 6 gyerek	17 család/ 36 gyerek
Biharnagybajom	24 család/ 61 gyerek	19 család/ 37 gyerek	13 család/ 19 gyerek	56 család/ 117 gyerek
Bihartorda	9 család/ 14 gyerek	3 család/ 5 gyerek	3 család/ 4 gyerek	14 család/ 23 gyerek
Földes	14 család/ 17 gyerek	10 család/ 16 gyerek	3 család/ 3 gyerek	30 család/ 43 gyerek
Kaba	33 család/ 57 gyerek	10 család/ 15 gyerek	11 család/ 15 gyerek	54 család/ 87 gyerek
Nagyrábé	5 család/ 9 gyerek	5 család/ 12 gyerek	2 család/ 3 gyerek	12 család/ 24 gyerek
Sáp	15 család/ 31 gyerek	6 család/ 18 gyerek	5 család/ 8 gyerek	26 család/ 57 gyerek
Sárrétudvari	13 család/ 28 gyerek	10 család/ 15 gyerek	6 család/ 6 gyerek	29 család/ 49 gyerek
Szerep	23 család/ 41 gyerek	16 család/ 27 gyerek	13 család/ 16 gyerek	52 család/ 84 gyerek
Tetétlen	10 család/ 20 gyerek	7 család/ 13 gyerek	2 család/ 2 gyerek	19 család/ 35 gyerek
Bihardancsháza	0	0	0	0
Püspökladány	22 család/ 33 gyerek	16 család/28 gyerek	21 család/ 26 gyerek	59 család / 88 gyerek
				374 család 647 gyerek

11.2 A járás településeinek jellemzői a gyermekvédelem tükrében

Püspökladány

Püspökladány lakossága megközelítő adatok szerint 13 934 fő, ebből 2536 gyermek él a településen. Lakosságszámából és a város jellegéből adódóan, a járásban a legmagasabb gyermekszámmal rendelkezik a település. A településen több oktatási és nevelési intézmény található, valamint középiskola és Arany János Kollégiumi Program (AJKP) is működik. 2022. évben növekedő tendenciát mutatott a városban a veszélyeztetett gyermekek száma. A jelzések többsége azokról a gyermekekről érkezett, akiknek magas óraszámú igazolatlan iskolai hiányzása keletkezett. Ezekre a gyermekekre jellemző a fásultság, a céltalanság és a közönyösség. A szülők nem ösztönzik a

gyermeküket a tanulásra, érdektelenek a jövőjükkel illetően, emellett kapcsolatukat konfliktusok is terhelik. Ennek oka a nem megfelelő nevelési attitűd, a nem megfelelő szülő-gyermek kapcsolat és a kommunikáció hiánya. A gyermekek többségében elvégzik az általános iskolát, azonban középiskolai tanulmányaikat ritkán fejezik be.

Püspökladány településen a Család- és Gyermejjóléti Központ 2022. évben 59 család 88 gyermekével állt kapcsolatban. A védelembe vett gyermekek száma 33 volt, a nevelésbe vett 28, a családba fogadottak pedig 26 fő. Az igazolatlan iskolai hiányzások jellemzően a középiskolás korosztálynál fordulnak elő gyakrabban. A szülők nem motiválják a gyermekeiket a továbbtanulásra, szakmaszerzésre, amivel a társadalom hasznos tagjává tudnának válni. A kiskorúak, amint betöltik a 16. életévüket – amikor is megszűnik a tankötelezettség – nem folytatják tanulmányaikat. Előfordult a fiatalok közötti fizikai bántalmazás, szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetése is. A Család- és Gyermejjóléti Központ 6 esetben tett javaslatot megelőző pártfogás elrendelésére, mely intézkedést meg is tett a gyámhatóság. Két megelőző pártfogás alatt álló gyermek időközben Javító Intézetbe került. A szakemberek egyre inkább azt tapasztalják, hogy a szülők érdektelensége, felelőtlen magatartása továbbra is probléma. Három esetben érkezett jelzés szexuális abúzusról, azonban egy esetben sem igazolódott.

A tavalyi évben – az előző évekhez mérten – egyre több a párkapcsolati probléma, vagy a kapcsolattartási probléma, ami miatt el lett rendelve a gyermekek védelembe vétele. A szülők frusztrációjuk, érdektelenségük, valamint a helyzetük kilátástalansága miatt egyre feszültebbek, mely kihat a gyermekeikre is.

2022. decemberében Püspökladány településen a Család- és Gyermejjóléti Központ 13 családot és 20 gyermeket részesített élelmiszer/ruházat/játék adományban, emellett évközben folyamatosan támogatva voltak a családok élelmiszer-, bútor-, valamint ruhaadományokkal.

A gyermekek védelembe vétele többnyire a nagykorúsággal szűnik meg. A 2022. év során a legtöbb jelzés tankötelezettség elmulasztásáról, szabálysértések elkövetéséről érkezett. A Család- és Gyermejjóléti Központ által gondozott püspökladányi családokat érintő hatósági előkészítő munkát az alábbi táblázat szemlélteti.

Püspökladány				
	Védelembe vett	Nevelésbe vett	Családba fogadott	Összesen
2019	21 család/37 gyerek	21 család/37 gyerek	19 család/22 gyerek	61 család/ 96 gyerek
2020	24 család/30 gyerek	18 család/30 gyerek	19 család/22 gyerek	61 család/ 82 gyerek
2021	17 család/45 gyerek	16 család/25 gyerek	18 család/21 gyerek	51 család/ 91 gyerek
2022	22 család/ 33 gyerek	16 család/ 28 gyerek	21 család/ 26 gyerek	59 család/ 88 gyerek

A Család – és Gyermejkölési Központ óvodai– és iskolai szociális segítói Püspökladány településen 540 óvodás és 1053 általános iskolás, valamint 434 középiskolás gyermekkel álltak kapcsolatban a 2022. évben.

Az egyéni segítı tevékenység során az óvodai-iskolai szociális segítık 164 gyermekkel folytattak egyéni segítı beszélgetéseket, konzultációkat. Ezen esetekben a szülőkkel is felvették a kapcsolatot. A leggyakoribb problémák között elsősorban a fokozódó magatartási problémák, a hiányzások magas óraszámja, az elhanyagoló szülői magatartás és a nem következetes szülői nevelés voltak, valamint egyre nagyobb számban előfordultak a szülők közötti konfliktusok miatt a gyermekek lelki sérülései. Mindemellett a pszichés zavarokkal küzdő gyermekek száma is nőtt. 12 gyermek esetében történt delegálás intézményünk pszichológusához., pszichés megsegítés céljából. Továbbá 3 gyermeket a gyermekpszichiátriára további vizsgálatokra irányítottak. A Pedagógia Szakszolgálati vizsgálatok elindítását 7 esetben kérték az oktatási intézményektől. Ebben az évben egyre jobban növekvő tendenciát mutatott a felső tagozat gyermekek körében a túlzott okoseszköz- és internet használatának szokása és ennek következtében a trágár, esetleges fenyegető kommunikáció megjelenése. 2 esetben történt iskolán belüli bántalmazás, ahol rendőrségi intézkedésre került sor. Csoportos foglalkozás keretében 5 alkalommal került sor egy prevenció jellegű foglalkozás lebonyolítására, az intézményi pszichológus bevonásával. Valamint a helyi középiskolában 3 alkalommal történt drogprevenció előadás saját élményű szenvedélybetegek bevonásával. Közösségi tevékenységek keretében az óvodai– és iskolai szociális segítık szabadidős programot is szerveztek, valamint segítettek a programok lebonyolításában (Egészségnap és Télúzó iskolai rendezvény, karácsonyi ünnepek, rendészeti nap, DÖK nap). 2022.09.26–án az óvodai– és iskolai szociális segítık a gyermekbántalmazással kapcsolatban tartottak összefoglaló előadást a jelzőrendszeri tagok részére szakmaközi megbeszélés keretein belül. Az óvodai– és iskolai szociális segítık rendszeresen kapcsolatban álltak a munkájukat érintő szakemberekkel, mint pl. intézményvezetők, óvodapedagógusok, tanítók, tanárok, gyermekvédelmi felelősök, Pedagógiai Szakszolgálat és a Gyermejkölési Szolgálat és Központ munkatársai, pszichológus, védőnő, gyermekorvos. Több esetben felvettük a kapcsolatot gyermekorvosokkal konzultáció céljából a nem indokolt magas iskolai hiányzással rendelkező gyermekek esetében.

Sárrétudvari

Sárrétudvari lakosainak száma közel 3000 fő, a településen élő gyermekek száma viszonylag magas. A község oktatási – nevelési intézményeibe több településről járnak a gyermekek. A településen probléma, hogy nincs megfelelő számú és minőségű, több gyermek és család lakhatására alkalmas albérlési lehetőség. A gondozásban álló családok többsége rossz szocializációs és anyagi háttérrel rendelkezik. Továbbra is probléma egyes családoknál a kiskorú lányok csavargása, ismeretlen helyre történő távozása, korai párkapcsolat és szexuális kapcsolat létesítése. A fiatalok terhességei száma stagnál a 14-18 év közötti korosztályban. A gondozatlan terhességek száma szintén stagnál az előző évhez képest. Néhány család a rossz anyagi háttér, a jövedelem nem megfelelő beosztása, tankötelezettség elmulasztása miatt fokozott figyelmet igényel. A településen továbbra is szükség lenne szociális bérlakások kialakítására.

Sárrétudvari településen 2022. évben egyik fő probléma volt a fiatal lányok csavargása, kábítószer fogyasztása, ezzel kapcsolatban többször fordult elő kórházi ellátás is ezen lányok esetében. Ez a viselkedés 2 lányra volt jellemző, a szükséges hatósági intézkedések megtörténtek, az egyik lány jelenleg egy másik településen él. A hatósági intézkedések előtt több alkalommal segítı beszélgetéssel próbálta az esetmenedzser felhívni a gyermekek figyelmét a deviáns magatartásuk veszélyeire.

A fiatal lányok jellemzően korán létesítenek párkapcsolatot, felelőtlenül élnek szexuális életet, fiatalok terhesség továbbra is előfordul a településen.

Fejtetvesség több alkalommal és több családnál volt jelen, előfordult, hogy egy–egy esetben több hétre volt szükség ennek megszüntetésére (véltetően egy tavasszal beköltözı család okozta a problémát, miután elköltöztek a településről a fejtetvességek száma is lecsökkent). A fejtetvesség megszüntetésére az esetmenedzser többször nyomatékosan felhívta a szülők figyelmét a családlátogatások során. A védőnővel többször konzultált az érintett családok kapcsán, közös cél volt, hogy a probléma minél előbb megoldódjon.

2022. év első felében több fiatalos fiú szabálysértést, bűncselekményt követett el sárrétudvari lakosok sérelmére, a szükséges hatósági intézkedések már korábban megtörténtek, az egyik gyermek a sorozatos bűncselekmény elkövetések miatt büntetés- végrehajtási intézetbe került.

Viszonylag sok a be- és kiköltöző család a településen, legtöbbször ezek a családok a korábbi lakhelyükön is gyermekvédelem látóterében voltak, előfordult, hogy kiemelés elől jöttek a településre. Jellemző ezekre a családokra, hogy miután megtapasztalják, hogy Sárrétudvariban is komolyan veszik a gyermekvédelmi munkát, néhány hónap múlva elköltöznék a településről.

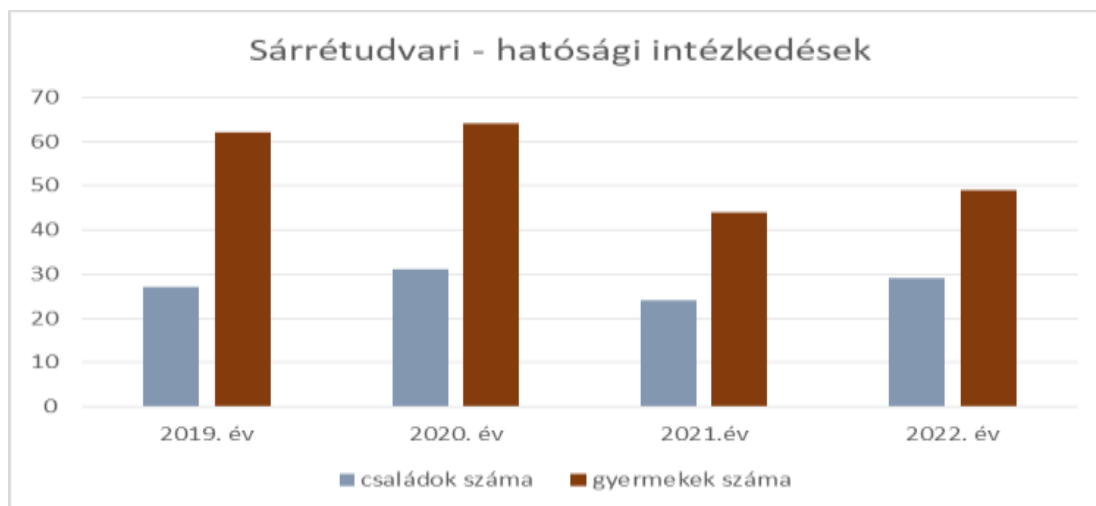
A Család- és Gyermekejóléti Központ esetmenedzsere rendszeresen családlátogatást végzett, legtöbbször a családsegítő munkatárssal közösen a településen, de egy-egy nehezebb eset kapcsán a Család-és Gyermekejóléti Központ vezetője is részt vett a családlátogatásokon. A családlátogatások során az esetmenedzszer segítő beszélgetésekkel, tanácsadásokkal próbálta felhívni az ügyfelek figyelmét a helyes pénzbeosztási szokásokra, az elfogadható higiénés szabályok betartására, a rendszeres iskolába járás fontosságára, a párkapcsolati konfliktusok társadalmilag elfogadott módon való megoldására. Fiatalos gyermekek esetében rendszeresen elbeszélgett a korai párkapcsolat és a terhesség veszélyeiről, a droghasználat káros hatásairól stb. Esetkonferenciát szervezett, ha szükséges volt egy-egy problémás család kapcsán. Folyamatosan tartotta a kapcsolatot a jelzőrendszer tagjaival. Részt vett a szakmaközi megbeszéléseken, tanácskozáson. A jelzőrendszertől kapott 18 jelzést kivizsgálta, mindegyikre írásbeli választ küldött. Hatósági intézkedéseket kezdeményezett, mint védelembé vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel, családba fogadás, fiatalos házasságkötési engedélyezésének kapcsán környezettanulmányok készítése. 2 gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére került sor, amely 2 családot érintett és mindhárom esetben újszülött gyermek került elhelyezésre.

- 28 gyermek állt védelembé vétel alatt mely 13 családot érintett.
- 15 gyermek állt nevelésbe vétel alatt, mely 10 családot érintett.
- 6 gyermek volt családba fogadva, mely 6 családot érintett.

2022-ben összesen 18 jelzés érkezett a jelzőrendszer tagjaitól

- 6 db jelzés érkezett a BSZC Karacs Ferenc Középiskolából
- 1 db jelzés érkezett az óvodából
- 4 db jelzés érkezett a védőnői szolgálatól
- 6 db jelzés érkezett a rendőrségtől
- 1 db jelzés érkezett a kórházi védőnőtől

Sárrétudvari				
	Védelembé vett	Nevelésbe vett	Családba fogadott	Összesen
2019	18 család/41 gyerek	6 család/17 gyerek	3 család/4 gyerek	27 család/62 gyerek
2020	19 család/39 gyerek	7 család/18 gyerek	5 család/7 gyerek	31 család/ 64 gyerek
2021	15 család/29 gyerek	4 család/ 6 gyerek	5 család/ 9 gyerek	24 család/44 gyerek
2022	13 család/ 28 gyerek	10 család/ 15 gyerek	6 család/ 6 gyerek	29 család/ 49 gyerek

A Család-és Gyermekjóléti Központ óvodai- és iskolai szociális segítője Sárretudvari településen 412 gyermekkel állt kapcsolatban a 2022. évben az iskolában és az óvodában. Az óvodai – és iskola szociális segítő a s

Sárretudvari Jókai Mór Általános Iskolában és a Napsugár Óvoda és Bölcsőde Egyesített Intézményben folytatott minden héten, keddi napokon preventív jellegű szociális tevékenységet. Az óvodai- és iskolai szociális segítő az év folyamán segítette a köznevelési intézményben dolgozó óvodapedagógusokat, pedagógusokat munkájuk során, felvette a kapcsolatot a problémás gyermekekkel és azok szüleivel.

Az iskolában folytatott egyéni segítő tevékenység során 32 gyermekkel és 15 szülővel állt kapcsolatban.

A leggyakoribb problémák között elsősorban a higiénés gondok, a településre be-, majd kiköltöző családok, a fokozódó magatartási problémák, az elhanyagoló szülői magatartás és a nem következetes szülői nevelés voltak. Mindemellett a pszichés zavarokkal küzdő gyermekek száma is nőtt. 6 gyermek esetében történt delegálás intézményünk pszichológusához, pszichés megsegítés céljából. 1 gyermeket a gyermekpszichiátriára irányított az óvodai- és iskolai szociális segítő szakember további vizsgálatokra. Ebben az évben egyre jobban növekvő tendenciát mutatott a felső tagozat gyermekek körében a túlzott okoseszköz – és internet használatának szokása és ennek következtében a trágár szavak vagy kifejezések megjelenése.

Az óvodában végzett segítő tevékenység során az óvodavezetővel és óvodapedagógusokkal való konzultációkat követően több alkalommal figyelt meg gyermekeket a segítő szakember (5 gyermek) a délelőtti csoportfoglalkozásokon. Ezen esetekben elsődleges problémaként a gyermekek nem megfelelő óvodai viselkedése, valamint a szülői elhanyagolás jelentek meg.

A szociális segítő mindennapi kapcsolatban állt a munkáját érintő szakemberekkel, mint pl. intézményvezetők, pedagógusok, osztályfőnökök, óvodapedagógusok, gyermekvédelmi felelős, Pedagógiai Szakszolgálat, a Gyermekjóléti Szolgálat és Központ munkatársai, pszichológus, védőnő.

Közösségi tevékenységek keretében részt vett szakmaközi és esetmegbeszéléseken, gyermekvédelmi tanácskozáson.

2022. júniusában családi délutánt tartottunk a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családgondozójával közösen, ahol a gondozásban álló családoknak szerveztünk sportvetélkedőt, kreatív foglalkozást. A rendezvény végén az „Édesszáj pályázaton” elnyert édességeket kapták meg a gyerekek.

Augusztus első hetében két óvodai-iskolai szociális segítő kollégával együtt a településen rendezett Református Hittan táborban segédkeztek aktívan a programok lebonyolításában.

A nyár folyamán 2022.08.15. - 2022.08.19. között „Napközi Erzsébet tábor” szerveztünk meg és bonyolítottunk le a településen dolgozó családsegítő kollégával együtt, melyen összesen 36 gyermek vett részt, ezzel hozzásegítve őket a szabadidő hasznos eltöltéséhez.

Szerep

Szerep község halmozottan hátrányos helyzetű település kb. 1500 lakossal. Magas a roma származású lakosság aránya. A településen 2022. évben is a lakosságárányhoz képest sok gyermek született. Halmozottan jelentkezik a szociális problémák: anyagi hátrány, rossz lakhatási és higiénés körülmények, bejelentett munkahely hiánya stb. A szabálysértések, bűncselekmények száma az elmúlt 1 évben csökkent a 14-18 év közötti korosztályban. Továbbra is probléma egyes családoknál a korai párkapcsolat és szexuális kapcsolat létesítése. Ebből kifolyólag minden évben van néhány lány a 14-18 év közötti korosztályban, aki teherbe esik. Jellemző, hogy ezekben az esetekben családi összefogással felkészültek a gyermekek fogadására.

Tanköteles korú gyermekeknél a jelenléti oktatás során továbbra is probléma a magas óraszámú igazolatlan hiányzás, emiatt több esetben az iskoláztatási támogatás megszüntetésére is sor került. A gyermekek tankötelezettségének megszűnése után sok tanuló félbehagyja tanulmányait, magas a lemorzsolódás a középiskolások körében. A szülők nem ösztönzik eléggé középiskolás gyermekeiket, hogy szakmát szerezzenek, nem tudnak hatni rájuk, végül beletörődnek, hogy gyermekeik csak alapfokú iskolai végzettséggel rendelkeznek.

A középiskolások döntő többsége a 9. osztályt sem végzi el, félbehagyják tanulmányaikat. Másik jelentős probléma még az oktatás kapcsán, hogy a Covid járvány után sokkal könnyebben tudnak a tanulók az iskolától távol maradni, hiszen kis köhögéssel és orrfolyással is több napot otthon

maradhatnak. Ezt több tanuló is kihasználja, melyhez a szülők asszisztálnak, ezáltal a gyermekek igazolt hiányzásainak a száma is sok esetben igen magas. A gyermekek emiatt lemaradnak a tananyaggal, mert nem pótolják az elmaradásokat.

A gyermekek óvodai nevelése során is több családnál előfordul, hogy betegségekre hivatkozva hosszú hetekig nem megy a gyermek óvodába, ezáltal nem szocializálódik időben és megfelelően, lemarad kortársaihoz képest. Legtöbbször pont a leghátrányosabb helyzetű családoknál fordul elő, hogy a gyermekek állandóan betegek, és alig járnak óvodába, képességeiket nem tudják fejleszteni, esetleges tanulási problémáikra később derül fény.

2022. évben emelkedett a higiénés problémákkal érintett családok köre. Sajnos sokszor nemcsak az udvar, de a lakás belül is elhanyagolt, koszos. Az ügyfelek személyi higiénéje is változó, egyre romló tendenciát mutat. Probléma, hogy több sokgyermekes családnál a vízszolgáltatást korlátozták a településen (közüzemi számla tartozás miatt), ezáltal a családok mosási lehetősége korlátozott és a személyi higiénére is kevesebb figyelmet fordítanak. A nagy energiaáremelések és gazdasági válság hatására az élelmiszerárak elszabadultak, az ügyfelek egy részének az alapvető élelmiszerek megvásárlása is gondot okoz, a családok napról napra élnek, nincsenek tüzelő és élelmiszer tartalékjaik sem. Mindig csak az adott napra, étkezésekre vásárolnak, és akkor is csak az olcsóbb kategóriás termékeket. A településen az ügyfelek nagy része igénybe veszi a népkonyhai szolgáltatást, mely nagy segítséget jelent a családoknak. Probléma még a Szerep településre be és kiköltöző családok magas száma, előfordul, hogy mire az iratanyagot továbbítjuk a másik településre már a család vissza is költözik a településre, vagy csak később észleljük egy család jelenlétét a településen.

A Család-és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere rendszeresen családlátogatást végzett, legtöbbször a családsegítő munkatárssal közösen a településen, de egy-egy nehezebb eset kapcsán a Család-és Gyermekjóléti Központ vezetője is részt vett a családlátogatásokon. A családlátogatások során az esetmenedzser segítő beszélgetésekkel, tanácsadásokkal próbálta felhívni az ügyfelek figyelmét a helyes pénzbeosztási szokásokra, az elfogadható higiénés szabályok betartására, a rendszeres iskolába járás fontosságára, a párkapcsolati konfliktusok társadalmilag elfogadott módon való megoldására. Fiatalkorú gyermekek esetében rendszeren elbeszélgetett a korai párkapcsolat és a terhesség veszélyeiről, a droghasználat káros hatásairól stb.

Esetkonferenciát szervezett, ha szükséges volt egy-egy problémás család kapcsán. Folyamatosan tartotta a kapcsolatot a jelzőrendszer tagjaival. Részt vett a szakmaközi megbeszéléseken, tanácskozásokon. A jelzőrendszertől kapott 39 jelzést kivizsgálta, mindegyikre írásbeli választ küldött. Hatósági intézkedéseket kezdeményezett, mint védelembe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel, családba fogadás kapcsán környezettanulmányok készítése.

A családok jelentős részénél a helyi jelzőrendszer tagjai és a szociális szakemberek szoros együttműködésével, sok esetben magas önkormányzati támogatással a gyermekeket érintő problémák kezelhetőek és csökkenthetőek.

2022-ben 14 gyermek esetében került sor ideiglenes hatályú elhelyezésre, melyből 2 gyermek újszülött volt és összesen 6 családot érintett

- 41 gyermek állt védelembe vétel alatt, mely 23 családot érintett.
- 27 gyermek állt nevelésben, mely 16 családot érintett.
- 16 gyermek volt családba fogadva, mely 13 családot érintett.
- családi pótlék természetbeni folyósítása 1 esetben történt, mely 3 gyermeket érintett

2022-ben összesen 39 jelzés érkezett a jelzőrendszer tagjaitól

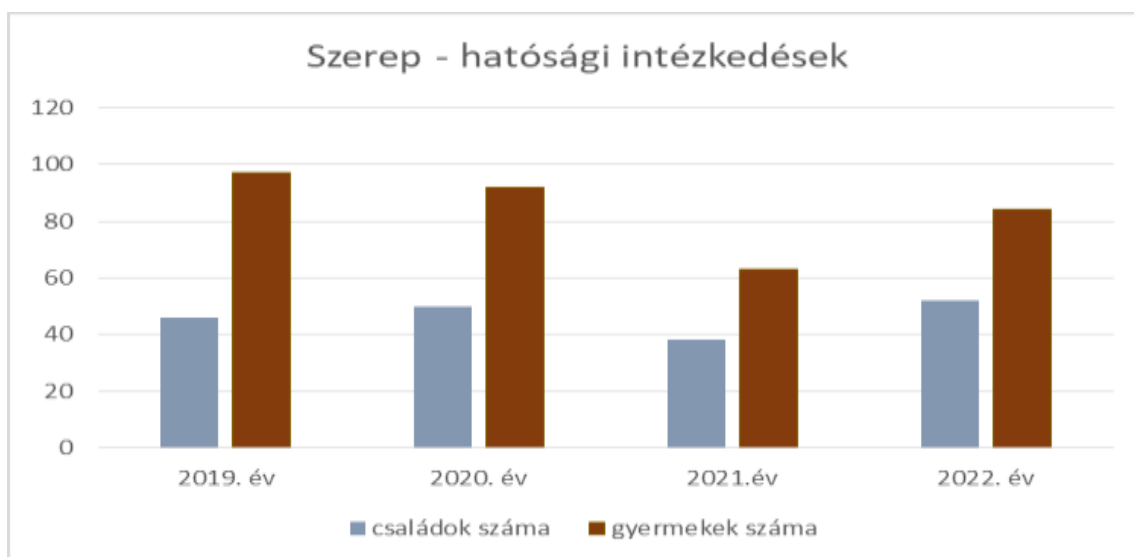
- 24 db jelzés érkezett az Szerepi Kelemen János Általános Iskolából és a BSZC Karacs Ferenc Középiskolából
- 3 db jelzés érkezett a Szerepi Kelemen Hétpettyes Óvoda és Mini Bölcsődétől
- 3 db jelzés érkezett a védőnői szolgálattól
- 6 db jelzés érkezett a rendőrségtől
- 1 db jelzés érkezett a kórházi védőnőtől

A gördülékeny munkát nehezítik a településen lévő nagyszámú kóbor kutyák, kutyafalkák, melyek veszélyeztetik a szakemberek testi épségét. A településen nagyon sok helyen hiányos, vagy egyáltalán

nincs kerítés, így a kutyák melyek nincsenek beoltva és vélhetően éhesek is szabadon járnak-kelnek az ingatlanok között.

A családok jelentős részénél a helyi jelzőrendszer tagjai és a szociális szakemberek szoros együttműködésével, sok esetben magas önkormányzati támogatással a gyermekeket érintő problémák kezelhetőek és csökkenthetőek. A Család-és Gyermekjóléti Központ által gondozott családokat érintő hatósági előkészítő munkát az alábbi táblázat szemlélteti.

Szerep				
	Védelembe vett	Nevelésbe vett	Családba fogadott	Összesen
2019	18 család/44 gyerek	14 család/32 gyerek	14 család/21 gyerek	46 család/97 gyerek
2020	18 család/28 gyerek	15 család/38 gyerek	17 család/26 gyerek	50 család/ 92 gyerek
2021	15 család/26 gyerek	12 család/22 gyerek	11 család/15 gyerek	38 család/63 gyerek
2022	23 család/41 gyerek	16 család/27 gyerek	13 család/16 gyerek	52 család/84 gyerek

A Család- és Gyermekjóléti Központ óvodai- és iskolai szociális segítője Szerep településen 194 fő gyermekkel állt kapcsolatban a 2022. évben az iskolában és az óvodában. Az óvodai- és iskolai szociális segítő a Szerepi Kelemen János Általános Iskolában és Szerepi Kelemen Hétpettyes Óvoda és Mini Bölcsődében folytatott minden héten csütörtöki napokon preventív jellegű szociális segítő tevékenységet. Az óvodai- és iskolai szociális segítő feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújtani a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak, az intézményben megjelenő egyéb szakembereknek. Segíti a prevenciós eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését, és a jelzőrendszer működését. Az óvodai- és iskolai szociális segítő összekötő, koordináló szerepet tölt be a különböző rendszerek és hálózatok között.

Az iskolában folytatott egyéni segítő tevékenység során 23 gyermekkel, 13 szülővel állt kapcsolatban. A leggyakoribb problémák között a higiénés gondok, a hiányzások magas aránya, a fokozódó magatartási problémák, az elhanyagoló szülői magatartás és a nem következetes szülői nevelés voltak. A szülői kontroll hiányának következtében az általános iskolás lányok körében még mindig nagy számban megfigyelhető volt a korai párkapcsolat létesítése és emiatt az iskolakerülés, esetleges elszökések otthonról. További probléma még mindig a lányok körében az iskolai verekedés, bántalmazás is. Az iskolai szociális segítő munkája során 1 esetben delegálta a gyermekeket pszichológusi megsegítésre, amelynek fő oka az iskolai deviáns magatartás, valamint a szülői érzelmi

elhanyagolás volt. 1 gyermek esetében gyermekpszichiátriai vizsgálatra való továbbítás is történt. Az óvodában végzett segítő tevékenysége során az óvodavezetővel és pedagógusokkal való konzultációkat követően több alkalommal figyelt meg gyermekeket (8 gyermek) a délelőtti csoportfoglalkozásokon. Ezen esetekben elsődleges problémaként a gyermekek nem megfelelő óvodai viselkedése, beilleszkedési nehézségei jelentek meg, több esetben ennek az volt az oka, hogy a szülők nem vitték rendszeresen a gyermeket az óvodába és ezáltal nem alakultak ki a gyermeknél a szokásrendek, nehezen tudtak beilleszkedni.

Közösségi tevékenységek keretében a szociális segítő több alkalommal vett részt szakmaközi és esetmegbeszéléseken, gyermekvédelmi tanácskozásokon, esetkonferenciákon. 2022.06.22-én Gyermeknapot szerveztek meg a családsegítő munkatárssal együtt, ahol 62 gyermek egy játékos sportvetélkedőn, kreatív foglalkozáson, rendőrségi bemutatón vett részt. Továbbiakban a nyár folyamán 2022.07.18-tól 2022.07.22-ig „Napközi Erzsébet tábor” szerveztek meg és bonyolítottak le a családsegítővel együtt. 2022.12.08-án „Mézes Mikulás” rendezvényt szerveztek meg, ahol a gyermekek egy közös mézeskalács sütés mellett kreatív foglalkozáson vettek részt.

Földes

Földes a kevésbé problémás települések közé tartozik a járásban, bár az utóbbi években megjelentek a térségben észlelhető általános problémák, mint például deviáns magatartás, szökés, korai párkapcsolat létesítése stb. Leginkább azonban a megélhetési gondok és a gyermekek elhanyagolása okoz problémát az itt élő családoknál. Nagy arányban tapasztalják a segítő szakemberek a fizikai mellett a lelki elhanyagolást is, mint veszélyeztető tényezőt. Földes településen 2022. év folyamán 30 család 43 gyermekével állt kapcsolatban a Központ. 14 család 17 gyermeke volt védelembe véve a településen. Bűncselekmény elkövetése miatt megelőző pártfogó felügyelet egyetlen gyermek esetében sem lett elrendelve a tavalyi évben. A gyermekek védelembe vételének a háttérben többnyire a szülők elhanyagoló magatartása, szabálysértés, valamint nevelési problémák álltak.

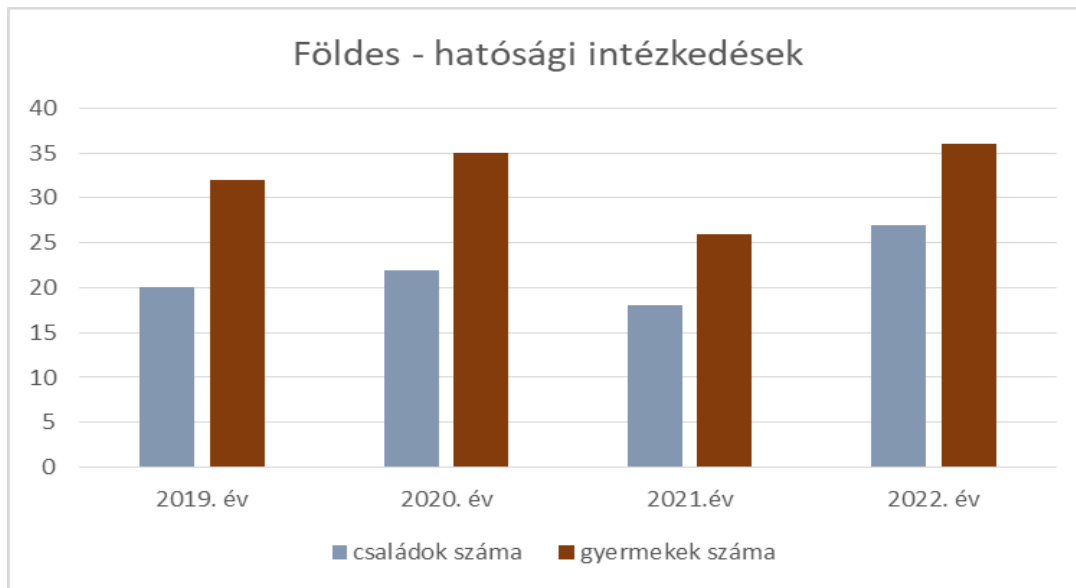
3 család 3 gyermekének családba fogadására vagy annak fenntartására tett javaslatot a központ. Emellett 3 családba fogadott gyermek esetében feléledt a szülői felügyeleti jog. 16 nevelésbe vett gyermek volt a településen, 1 gyermek nevelésbe vétele nagykorúvá válása miatt megszűnt, valamint a tavalyi év során 2 gyermek nevelésbe vételére került sor.

2022. évben 4 jelzés érkezett a Központhoz a jelzőrendszeri tagoktól. 3 jelzés a rendőrségtől érkezett, 1 jelzés a család- és gyermekjóléti szolgálattól.

2022. évben Földes településen az esetmenedzser által leggyakrabban alkalmazott segítő tevékenységek a családlátogatás, a segítő beszélgetés, a környezettanulmány készítése, kontrolláló feladatok és a tanácsadás voltak.

Földes				
	Védelembe vett	Nevelésbe vett	Családba fogadott	Összesen
2019	9 család/15 gyerek	5 család/ 11 gyerek	6 család/ 6 gyerek	20 család/ 32 gyerek
2020	9 család/15 gyerek	6 család/ 13 gyerek	7 család/ 7 gyerek	22 család/ 35 gyerek
2021	6 család/ 7 gyerek	8 család/ 14 gyerek	4 család/ 5 gyerek	18 család/ 26 gyerek
2022	14 család/ 17 gyerek	10 család/ 16 gyerek	3 család/ 3 gyerek	27 család/ 36 gyerek

A Család- és Gyermejjóléti Központ óvodai- és iskolai szociális segítője Földes településen 135 óvodás és 249 iskolás gyermekkel állt kapcsolatban 2022. évben. Az óvodai- és iskolai szociális segítő a Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában és a Kállay László Óvodában folytatott minden héten hétfői napokon preventív jellegű szociális segítő tevékenységet. Az óvodai- és iskolai szociális segítő elsődlegesen az óvodás és iskoláskorú gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésével (prevenció), a veszélyeztetettség megszüntetésével (korrekció), a gyermekek szociális és kommunikációs készségeinek fejlesztésével, az egészségfejlesztésben való közreműködéssel, valamint szabadidős programok szervezésével foglalkozik a köznevelési intézményekben.

Az egyéni segítő tevékenység során az óvodai-iskolai szociális segítő 33 gyermekkel állt kapcsolatban és folytatott velük egyéni segítő beszélgetéseket minden hétfői napon és vonta be őket közösségi és szabadidős programjaiba, valamint a nyári táborokba. A 33 főből 10 fő alapellátásban gondozott, 4 fő védelembe vett gyermek. A leggyakoribb problémák között a elsősorban a fokozódó magatartási problémák, higiénés gondok, a hiányzások magas aránya, az elhanyagoló szülői magatartás és a nem következetes szülői nevelés voltak. Mindemellett a pszichés zavarokkal küzdő gyermekek száma is nőtt. Jellemző a korai párkapcsolat létesítése már felső tagozatban, illetve a túlzott okoseszköz- és internethasználat a fiatalok körében.

2 gyermek esetében elhanyagoló szülői magatartás és rendszeresen visszatérő higiénés problémák (fejtettség, nem megfelelő tisztálkodás, évszaknak nem megfelelő ruházat) és tanulási nehézségek voltak jellemzőek. A két gyermek alapellátásban való gondozását követően védelembe vételre került sor. 2 gyermek esetében lelki problémák, tanulási nehézségek és magatartási gondok mutatkoztak és heti rendszerességgel egyéni segítő beszélgetésen vettek részt, valamint pszichológusi megsegítést is javasoltunk. 1 gyermek esetében a szülők veszélyeztető magatartására derült fény, valamint a tanulási problémák és magatartási gondok is sűrűsödtek a gyermekkel. 1 gyermeknél erősödő düh- és indulatkezelési problémák voltak jellemzőek, így pszichológusi megsegítést javasoltunk a Nevelési Tanácsadóban. 1 gyermek esetében megnőtt az iskolai lemorzsolódás veszélye a magas iskolai hiányzások miatt, emiatt heti rendszerességgel egyéni segítő beszélgetésen vett a gyermek. Megnőtt azon gyermekek száma is, akiket a Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat vizsgált viselkedési és magatartási problémák miatt.

Közösségi tevékenységek keretében az iskolai szociális segítő több szabadidős programot is szervezett, valamint segédkezett a programok lebonyolításában. Családi- és Gyermeknap került megrendezésre Földes településen 48 gyermek számára a Magyar Élelmiszerbank Egyesület „Édes Száj Program” keretein belül 2022.06.22-én.

2022.07.18-22-ig Földes településen „Napközi Erzsébet tábor” szervezésében és lebonyolításában is részt vállalt hátrányos helyzetű gyermekek számára. A táborban 20 gyermek vett részt. Hétfőtől péntekig 8:00-16:00 óráig az önismeret, közösségépítés, környezettudatosság, hagyományörzés, egészséges életmód és sport témákhoz kapcsolódó színes programokon vehettek részt a gyermekek. A

programok között szerepeltek többek között a sportos tevékenységek, strandolás a Földesi Strandfürdőben, rendőrségi prevenciók előadás, kézműves kreatív foglalkozás (origami, gyöngyfüzés) és íjászat. Emellett a gyerekekkel ellátogattunk Ovis Mama Levendulás Kertjébe. Egész napos kirándulást is szerveztünk Poroszlóra a Tisza-tavi Ökocentrumba. 2022.09.27-én az óvodai-iskolai szociális segítő a gyermekbántalmazással kapcsolatban tartott összefoglaló előadást a jelzőrendszeri tagok részére szakmaközi megbeszélés keretein belül. 2022.12.08-án Adventi rendezvény szervezésében és lebonyolításában részt vállalt Földes településen a Magyar Élelmiszerbank Egyesület „Édes Száj Program” keretein belül hátrányos helyzetű gyermekek számára. Az óvodai- és iskolai szociális segítő rendszeresen kapcsolatban állt a munkáját érintő szakemberekkel, mint pl. családsegítő, intézményvezetők, óvodapedagógusok, tanítók, tanárok, gyermekvédelmi felelősök, Pedagógiai Szakszolgálat és a Gyermekjóléti Szolgálat és Központ munkatársai, pszichológus.

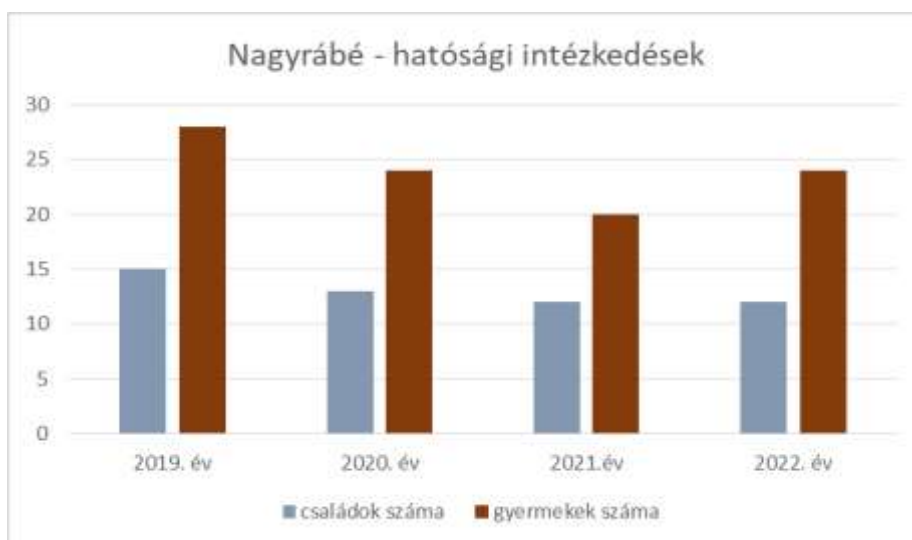
Nagyrábé

Nagyrábé is a kevésbé problémás települések közé tartozik a járásban. Nagyrábé településen 2022. év folyamán 13 család 26 gyermekével állt kapcsolatban a központ. 5 család 9 gyermeke volt védelembe véve a településen. Szabálysértés/bűncselekmény elkövetése miatt megelőző pártfogó felügyelet 2 gyermek esetében lett elrendelve a tavalyi évben. A gyermekek védelembe vételének a háttérben többnyire a szülők elhanyagoló magatartása állt. A lelkiileg elhanyagolt gyermekekre nincs kellő figyelem, könnyebben belesodrónak a deviáns cselekedetekbe, a kellő figyelem hiányában meggondolatlan kapcsolatokat létesítenek, csellengenek, csavarognak, nem járnak iskolába, szabálysértéseket követnek el.

2 gyermek családba fogadásának fenntartására tett javaslatot a központ, emellett 1 családba fogadott gyermek esetében feléledt a szülői felügyeleti jog. 12 nevelésbe vett gyermek volt a településen, 1 gyermek nevelésbe vétele nagykorúvá válása miatt megszűnt, valamint a tavalyi év során 2 védelembe vett gyermek nevelésbe vételére került sor. 7 gyermek esetében nevelésbe vétel fenntartását javasolta a központ.

13 jelzés érkezett a központhoz a jelzőrendszeri tagoktól. A legtöbb jelzés (8) az általános iskolából érkezett, 2 a rendőrségtől, 3 rendőrségi jelzést a kormányhivatal továbbított a központ számára.

Nagyrábé				
	Védelembe vett	Nevelésbe vett	Családba fogadott	Összesen
2019	9 család/ 15 gyerek	5 család/ 11 gyerek	1 család/ 2 gyerek	15 család/ 28 gyerek
2020	7 család/ 11 gyerek	5 család/ 11 gyerek	1 család/ 2 gyerek	13 család/ 24 gyerek
2021	6 család/ 9 gyerek	4 család/ 8 gyerek	2 család/ 3 gyerek	12 család/ 20 gyerek
2022	5 család/ 9 gyerek	5 család/ 12 gyerek	2 család/3 gyerek	12 család / 24 gyerek

A Család- és Gyermekjóléti Központ óvodai- és iskolai szociális segítője Nagyrábé település oktatási és nevelési intézményeiben 148 iskoláskorú gyermekkel és 51 óvodáskorú gyermekkel állt kapcsolatban a 2022. évben. Nagyrábé településen az óvodai- és iskolai szociális segítő 1 általános iskolában (Nagyrábéi Móricz Zsigmond Általános Iskola) és 1 óvodában (Nagyrábéi Egységes Óvoda és Bölcsőde) folytat preventív tevékenységet keddi napokon. Az óvodai- és iskolai szociális segítő elsődlegesen a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésével, a szociális és kommunikációs készségeik fejlesztésével, egészségfejlesztésben való közreműködéssel, valamint prevencióval foglalkozik a köznevelési intézményekben.

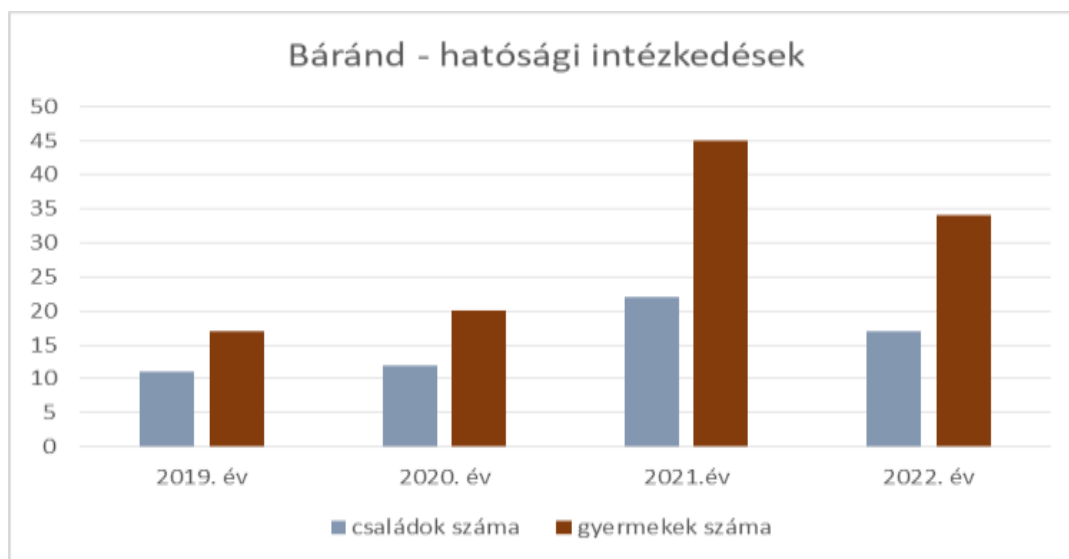
A 2022. évben az egyéni segítő tevékenység során az óvodai- és iskolai szociális segítő 18 gyermekkel folytatott egyéni segítő beszélgetéseket. A 18 főből 5 fő alapellátásban gondozott, 7 fő védelembe vett gyermek, 1 pedig utógondozott gyermek. A leggyakoribb problémák elsősorban a viselkedési, magatartási problémák, a nem következetes szülői nevelés, a szülői elhanyagolás (fizikai és érzelmi), az iskolai lemorzsolódás és a pszichés problémák voltak. Több esetben delegált az óvodai-iskolai szociális segítő gyermekeket pszichológusi megsegítésre, amelyeknek legfőbb oka az érzelmi elhanyagolás, pszichés problémák, és a szülő-gyermek kapcsolatának sérüléséből adódó problémák voltak. A településen nagy szükség lenne pszichológusra a lelki problémákkal és a pszichés zavarokkal küzdő gyermekek megsegítése miatt. 2 védelembe vett gyermek esetében súlyosbodtak a magatartási és viselkedési problémák, rendszeressé váltak a higiénés gondok, emellett a szülő részéről fizikai és érzelmi elhanyagolást tapasztaltunk, emiatt a gyermekek családból való kiemelésére került sor. 1 utógondozott gyermek esetében rendszeressé vált az iskolától való távolmaradás, az iskolai hiányzás (igazolt hiányzás). A gyermek heti rendszerességgel részt vesz egyéni segítő beszélgetésen. Családon belüli bántalmazás 1 gyermeket érintett. A családon belüli konfliktusok, a nevelési problémák, a gyermek pszichés és magatartási gondjai miatt védelembe vétel történt. A gyermek és testvére minden héten egyéni segítő beszélgetésen vesz részt. 1 védelembe vett gyermek esetében jellemzőek voltak az iskolai magatartási gondok, valamint nevelési problémákat is tapasztaltunk a szülő részéről. A gyermek esetében javasoltuk az újbóli Pedagógiai Szakszolgálati komplex vizsgálatot, mely végül lezajlott. 2 fő alapellátásban lévő gyermek esetében elhúzódó és rendszeres iskolai konfliktusok erősödtek, valamint nevelési problémákat, érzelmi elhanyagolást tapasztaltunk. A gyermekek rendszeresen egyéni segítő beszélgetésen vesznek részt. 1 fő alapellátásban lévő gyermek esetében magatartási problémák, valamint az édesapa halála miatti gyászfeldolgozás miatt szükségessé vált a heti rendszerességű egyéni segítő beszélgetés. Javasoltuk a gyermek pszichológusi megsegítését egyaránt. Az óvodai- és iskolai szociális segítő részt vett szakmaközi és esetmegbeszéléseken, gyermekvédelmi tanácskozásokon, intézményi rendezvényeken, iskolai ünnepségeken, ballagáson, Mikulás ünnepségen és aktívan bekapcsolódott a színes programokba. Az óvodai- és iskolai szociális segítő konkrét tevékenységét meghatározták az adott nevelési-oktatási intézményben felmerülő szükségletek. Aktív résztvevője volt a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésének, illetve a felmerülő életvezetési, szociális problémák megoldásához nyújtott segítséget. Az óvodai – és iskolai szociális segítő rendszeresen kapcsolatban állt a munkáját érintő szakemberekkel, mint pl. családsegítők, intézményvezetők, óvodapedagógusok, tanítók, tanárok, gyermekvédelmi felelősök, Pedagógiai Szakszolgálat és a Gyermekjóléti Szolgálat és Központ munkatársai, pszichológus.

Báránd

Báránd településen a lakosság számához viszonyítva kevés a hátrányos helyzetű család. A gyermekek száma 438, ebből a hátrányos helyzet kb. 41 gyermeket érint. A családok problémái családsegítés keretein belül megoldhatóak, hatósági intézkedésre ritkán kerül sor.

A 2022. év során a gyermekek védelembe vételére igazolatlan iskolai hiányzások, magatartási problémák és rossz lakhatási körülmények miatt került sor. A településen lakhatási, pénzkezelési- és beosztási, valamint munkalehetőség hiányából fakadó problémák a jellemzőek. Bárádon 14 a védelembe vett gyermekek száma, amely 7 családot érint. A településen családon belüli erőszak miatt 1 anyát és 3 kiskorú gyermekét Anya- és Gyermek Otthonba kellett menekíteni, ideiglenes hatályú elhelyezést 3 kiskorú gyermek esetében kellett alkalmazni. Báránd településre 2022. március elején a Báránd Szociális Otthon Sétány TRV házakba ukrán menekülteket költöztettek be. A Központhoz érkezett jelzés alapján egy ukrán állampolgárságú anya bántalmazási ügye miatt a gyermeke helyettes szülőhöz került.

Báránd				
	Védelembe vett	Nevelésbe vett	Családba fogadott	Összesen
2019	1 család/3 gyerek	9 család/ 13 gyerek	1 család/ 1 gyerek	11 család/ 17 gyerek
2020	3 család/4 gyerek	6 család/ 11 gyerek	3 család/ 5 gyerek	12 család/ 20 gyerek
2021	14 család/ 26 gyerek	4 család/13 gyerek	4 család/6 gyerek	22 család/ 45 gyerek
2022	7 család/ 14 gyerek	6 család/ 14 gyerek	4 család/ 6 gyerek	17 család/ 34 gyerek

A Család- és Gyermekjóléti Központ óvodai -és iskolai szociális segítője Báránd oktatási – nevelési intézményeiben 225 gyermekkel állt kapcsolatban a 2022. évben. Báránd településen az óvodai– és iskolai szociális segítő szakember 1 általános iskolában (Sári Gusztáv Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Raffay Lajos Tagiskolája) és 1 óvodában (Bárándi Napsugár Óvoda) folytatott preventív tevékenységet minden héten keddi napokon. Az óvodai – és iskolai szociális segítő elsődlegesen a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésével, a szociális és kommunikációs készségeik fejlesztésével, egészségfejlesztésben való közreműködéssel, valamint prevencióval foglalkozik. 2022. évben 16 gyermekkel folytatott egyéni segítő beszélgetést. A gyermekek közül 4 fő védelembe vett. 94 alkalommal történt konzultáció a köznevelési intézményekben dolgozó szakemberekkel, esetmenedzserekkel és a családsegítő munkatársakkal. Báránd a problémamentesebb települések közé tartozik az esetek számában és súlyosságában is. Az óvodai- és iskolai szociális segítő több alkalommal is részt vett a köznevelési intézmények rendezvényein, Egészségnapon, Sportnapon. Az óvodában és iskolában 4 alkalommal vett részt egész csoport/osztály, vagy gyermekek megfigyelésében az intézményvezető, illetve az esetmenedzser felkérésére. A segítő szakember tapasztalatai szerint a tevékenység során a leggyakoribb problémák között a tanulók közötti iskolai konfliktusok, tanulási nehézségek és iskolai közösségbe való beilleszkedési nehézségek merültek fel. A szociális segítő mindennapi kapcsolatban állt a munkáját érintő szakemberekkel, intézményvezetőkkel, pedagógusokkal, gyermekvédelmi felelősökkel, Pedagógiai Szakszolgálat és a Család– és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ munkatársaival, védőnőkkel, pszichológussal.

Biharnagybajom

A településen, a központ látóterébe kerülő családok esetében általánosan jellemző probléma a szülők aluliskolázottsága, ezzel párhuzamba hozható, hogy ezek a szülők az elsődleges munkaerőpiacon egyáltalán nem, vagy csak nagyon kevesen tudnak elhelyezkedni. A családok anyagi, megélhetési gondokkal küzdenek. A gondozott családok 90 % - ban jellemző a lakás, és lakókörnyezet elhanyagoltsága, a higiénés problémák jelenléte. A személyi higiénia területén is lényeges problémák

vannak: a településen némely család esetében folyamatosan és rendszeresen vissza–visszatérő problémaként jelenik meg a fejtetvesség és a rühfertőzés. A családokban élő felnőttek jobb esetben csak az általános iskola 8. osztályának befejezéséig jutottak el, de nagyon sokan vannak, akik nem fejezték be az általános iskolai tanulmányaikat. A gondozásban lévő családokban általános, hogy a tanulás, a tudás nem érték, a gyermekek a szülőkhöz hasonlóan nem jutnak el az általános iskola befejezéséig, a tankötelezettségi kor elérésekor, vagy már előtte sem lehet őket rávenni tanulmányaik folytatására. A központtal kapcsolatban álló családok 50 %-a rossz állapotú, egészségtelen lakásokban él, az élethez szükséges alapvető szükségleteket nem, vagy csak nehézkiesen tudják biztosítani. Az iskolai végzettség hiánya miatt, a szülők, felnőtt családtagok vagy egyáltalán nem dolgoznak, vagy napi bejelentés mellett, esetleg feketén dolgoznak valamelyik munkaadónál, vagy a településtől távolabb eső építési vállalkozóknál. Lehetőségként marad még a közmunka, és az idényjellegű munka, amely nem biztosít tartós, folyamatos munkalehetőséget, nem biztosít stabil megélhetést. A látóterünkbe kerülő családok gyermekeire jellemző, hogy párkapcsolatot nagyon fiatal korban létesítenek, a gyermekvállalásuk nem tudatos, nem tervezett. A család működtetésére, a gyermekek nevelésére a fiatal pároknak nincs megfelelő hozott mintája. Az új, fiatal családok mögött nem áll biztonságot adó természetes támasz, mivel a fiatal párok szülei, nagyszülei is hasonló létbizonytalanságban élnek. A gyermekek esetében az iskolai igazolatlan hiányzások, a normaszegő, magatartási problémák, szabálysértések, higiénés problémák jelentik elsősorban a problémát. A gyermekek védelembe vételének hátterében leginkább a szülő elhanyagoló magatartása áll. A szülőnek nincs megfelelő nevelési módszere a gyermek nevelésére, nincsenek szabályok, elvárások. A lelkileg elhanyagolt gyerekek nem kapnak kellő figyelmet, csavarognak, kimaradnak az iskolából, gyakrabban kapcsolódnak deviáns csoportokhoz. A gyermek 10-12-éves korára teljesen kicsúszik a szülő irányítása alól. Az oktatási intézményben növekvő tendenciát mutat a magatartásproblémával és teljesítményzavarral küzdő gyerekek száma. A gyermekek között egyre gyakrabban jelennek meg a tettegességig fajuló konfliktusok.

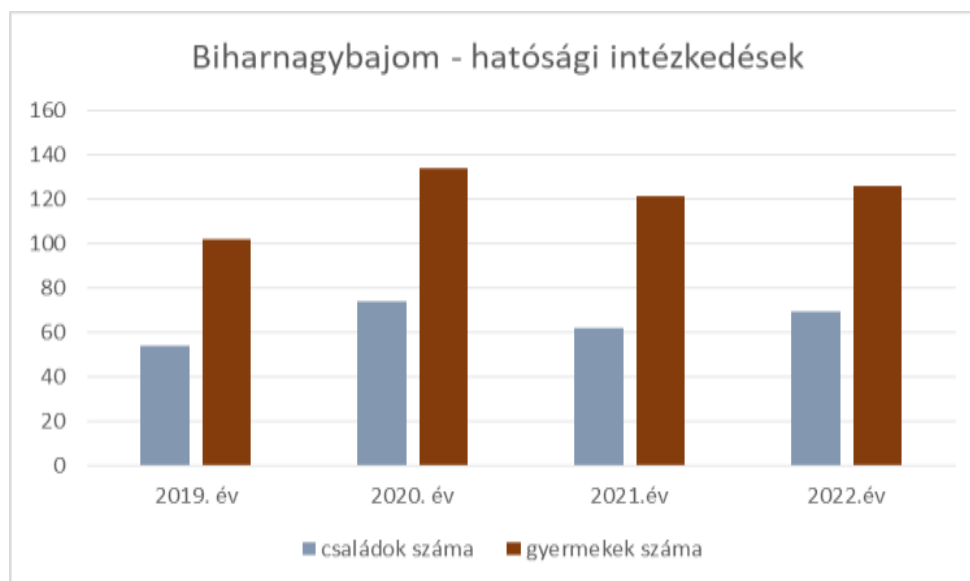
Az elmúlt évben a családjukból kiemelt, nevelésben lévő gyerekek közül 9 gyermek folyamatosan szökésben volt. A 9 gyermek közül 7 gyermek általában a településen tartózkodott, közülük voltak, akik egymással szövetekezve, vagy más fiatalokat bevonva követtek el újabb szabálysértéseket, bűncselekményeket. A legproblémásabb gyermekek közül egy gyermek az elkövetett cselekedetei miatt, speciális intézménybe került, egy gyermek esetében pedig folyamatban van a speciális intézménybe történő elhelyezése. A nevelésben, szökésben lévő gyerekek között a szövetség kezd felbomlani, kevesebb galibát okoznak a településen. A tavalyi évben, a nevelésben lévő leánygyerekek közül négyen lettek állapotosok, ketten a 2022. évben meg is születtek, a két újszülött szintén szakellátásba került. A szakellátásban lévő gyermekek esetében a gyermekjóléti alapellátásnak semmiféle hatásköre, jogszerű lehetősége nincs a beavatkozásra a gyermekvédelmi gyám értesítésén kívül.

2022. évben 19 családot érintően, 37 nevelésbe vett gyermek volt. Öt gyermek nevelésbe vétele szűnt meg nagykorúsága miatt, 2-en pedig hazakerültek a vérszerinti családjukba. A védelembe vétel 24 családot, 61 gyermeket érintett, ebből a létszámból 3 család, 10 gyermek esetében a védelembe vétel eredményesség miatt megszüntetésre került, 1 gyermek esetében a gyermek nagykorúvá válása miatt került megszüntetésre. A családba fogadás 13 családot, összesen 19 gyermeket érint.

A településen a jelzőrendszeri tagoktól beérkezett jelzések:

A településen a legtöbb jelzés az iskolából érkezett igazolatlan iskolai hiányzás, magatartási problémák, felszerelés hiánya, és verekedés miatt, összesen 34 esetben. A védőnői szolgálattól 16 jelzés érkezett, általában életviteli elhanyagolás, kötelező szűrővizsgálatokon való megjelenés elmaradása, higiénés problémák, és a nem megfelelő terhesgondozás miatt. A rendőrségtől 15 esetben, főként szabálysértések elkövetése, verekedés miatt érkeztek jelzések. Az óvodától 2 jelzés érkezett. Egy esetben érkezett jelzés kórházból a beteg együttműködésének hiánya miatt, illetve két esetben érkezett jelzés magánszemélytől, lakossági ismeretlen bejelentőtől, a szülők életmódjával, a gyermekek elhanyagolásával kapcsolatban.

Biharnagybajom				
	Védelembe vett	Nevelésbe vett	Családba fogadott	Összesen
2019	26 család/ 45 gyerek	16 család/ 45 gyerek	12 család/ 12 gyerek	54 család/ 102 gyerek
2020	33 család/ 54 gyerek	22 család/ 57 gyerek	19 család/ 23 gyerek	74 család/ 134 gyerek
2021	25 család/ 49 gyermek	21 család/ 49 gyermek	16 család/ 23 gyermek	62 család/ 121 gyermek
2022	37 család/ 76 gyerek	15 család/ 28 gyerek	17 család/ 22 gyerek	69 család/ 126 gyerek

A Család-és Gyermekjóléti Központ óvodai -és iskolai szociális segítője Biharnagybajom oktatási nevelési intézményeiben 255 fő gyermekkel állt kapcsolatban a 2022. évben. Elsődlegesen a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésével, a szociális és kommunikációs készségeik fejlesztésével, valamint prevencióval foglalkozik. A szakember a településen 1 általános iskolában (Szűcs Sándor Általános Iskola) és 1 óvodában (Szűcs Sándor ÁMK Ovoda) folytatott megelőző és korrekciós tevékenységet. Az adott évben egyéni segítő beszélgetést 37 különböző gyermekkel folytatott, egyénenként jellemzően több alkalommal és 87 alkalommal konzultált az ügyükben a szakemberekkel köznevelési intézményekben. Csoportfoglalkozás keretein belül a segítőnk 4 alkalommal tartott pályaválasztással kapcsolatos foglalkozást a végzős diákoknak. Az óvodai-iskolai szociális segítő közösségi tevékenység keretében részt vett az iskolai rendezvényeken és több alkalommal vett részt szakmaközi és esetmegbeszéléseken és az éves gyermekvédelmi tanácskozáson. 2022. évben is leggyakrabban előforduló problémák között a magas igazolt és igazolatlan iskolai hiányzásokat, beilleszkedési és magatartási problémákat, tanulási zavarokat, nevelési problémákat, a család életviteli problémáit, agresszív viselkedést, iskolai konfliktusokat (diák-diák, tanár-diák), iskolai hiányzásokat említhetjük. Az említett problémák hátterében a megengedő és nem következetes nevelés és az érzelmi elhanyagolás állhat. A legtöbb gyermeknek egyéni figyelemre, adekvát szakmai segítség nyújtásra volt szüksége. A tanulók közül többen is düh- és indulatkezelési problémákkal is küzdenek. A megnövekedett iskolai konfliktusokat okozó deviáns magatartás tanúsítás hátterében többnyire a sérült szülő-gyermek kapcsolatból adódó problémák álltak. Az iskolaór megjelenésével az iskolai szünetekben és a tanórákon is pozitív változás figyelhető meg a tanulók viselkedésében, magatartásában az előző évekhez képest. A szociális segítő mindennapi kapcsolatban állt a munkáját érintő szakemberekkel, mint pl. intézményvezetők, pedagógusok, osztályfőnökök, óvodapedagógusok, gyermekvédelmi felelősök, Pedagógiai Szakszolgálat és a Gyermekjóléti Szolgálat és Központ munkatársai, pszichológus, védőnő, jogász. Az óvodai és iskolai szociális segítő tudásának bővítése érdekében az év során több alkalommal részt vett szakmai továbbképzéseken, szakmai műhelyeken, partneri együttműködések kialakító találkozókon.

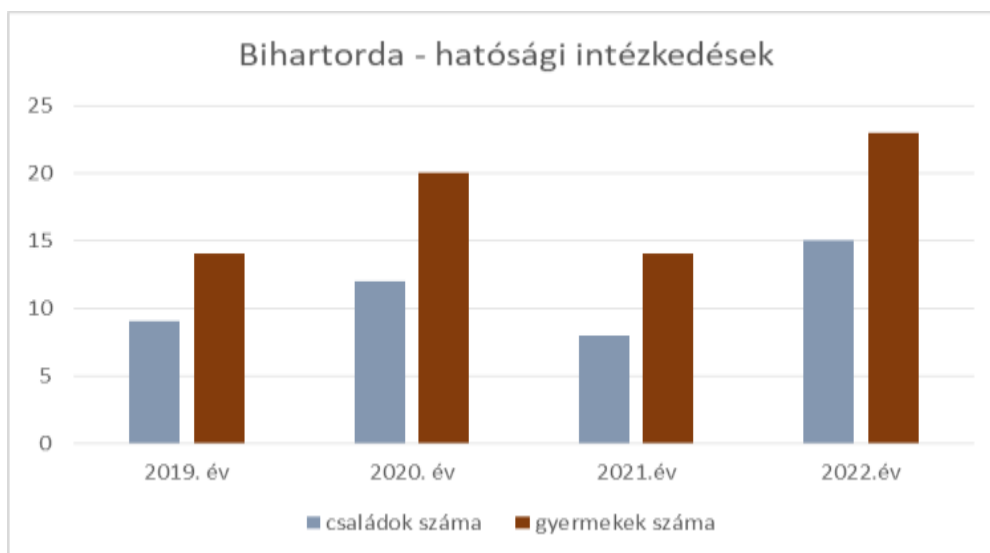
Bihartorda

Bihartorda településen 2022. év folyamán 14 család 23 gyermekével állt kapcsolatban a Család- és Gyermekjóléti Központ, ami a tavalyi évhez képest jelentős emelkedést mutat. 14 védelembe vett gyermek volt a településen, emellett 3 gyermek védelembe vételére tettünk még javaslatot, de az ő esetükben a 2022. évben még nem zárult le a folyamat. A tavalyi évben 1 védelembe vett gyermek elköltözött a településről, 3 gyermek védelembe vétele pedig megszűnt. A gyermekek védelembe vételének a hátterében többnyire a szülők elhanyagoló magatartása, valamint iskolai hiányzás állt, emellett pszichés problémák, bántalmazás és szabálysértés elkövetése miatt tettünk javaslatot védelembe vételre. Megelőző pártfogó felügyelet elrendelésére egyetlen gyermek esetében került sor. A 2022. év folyamán a gondozott családok/gyermekek számában kisebb növekedés volt tapasztalható, melynek oka legtöbbször a szülők nem következetes nevelési attitűdje, a gyermekek érzelmi elhanyagolása.

2022. évben 3 család 4 gyermeke volt családba fogadva a településen. Időközben 1 gyermek nagykorúvá vált, 1 gyermek esetében pedig a családba fogadás 2022. decemberében megszűnt, a gyámhivatal a gyermeket az anya gondozásába helyezte. A tavalyi évben 5 nevelésbe vett gyermek volt a településen, időközben 1 gyermek nevelésbe vételét megszüntette a gyámhivatal, jelenleg utógondozott. 1 gyermek esetében ideiglenes hatályú elhelyezésre került sor, a gyermek anyjának szülői felügyeleti joga feléledt.

Problémajelzés 2 esetben érkezett a központhoz a tavalyi évben, amely 5 gyermeket érintett.

Bihartorda				
	Védelembe vett	Nevelésbe vett	Családba fogadott	Összesen
2019	5 család/8 gyerek	3 család/ 5 gyerek	1 család/ 1 gyerek	9 család/ 14 gyerek
2020	8 család/15 gyerek	3 család/ 4 gyerek	1 család/ 1 gyerek	12 család/ 20 gyerek
2021	5 család/ 10 gyerek	1 család/2 gyerek	2 család/ 2 gyerek	8 család/ 14 gyerek
2022	9 család/14 gyerek	3 család/ 5 gyerek	3 család/4 gyerek	15 család/23 gyerek

A Család- és Gyermekjóléti Központ óvodai- és iskolai szociális segítője Bihartorda település oktatási és nevelési intézményeiben 76 fő iskoláskorú gyermekkel és 35 fő óvodáskorú gyermekkel állt kapcsolatban a 2022. évben. Bihartorda településen az óvodai- és iskolai szociális segítő 1 általános iskolában (Nagyrábéi Móricz Zsigmond Általános Iskola Bihartordai Tagintézménye) és 1 óvodában (Bihartordai Óvoda és Mini Bölcsőde) folytat preventív tevékenységet szerdai napokon. Az óvodai- és iskolai szociális segítő elsődlegesen a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésével, a

szociális és kommunikációs készségeik fejlesztésével, egészségfejlesztésben való közreműködéssel, valamint prevencióval foglalkozik.

2022. évben az egyéni segítő tevékenység során az óvodai– és iskolai szociális segítő 30 fővel folytatott egyéni segítő beszélgetést és vonta be őket közösségi és szabadidős programjaiba. A 30 főből 18 fő alapellátásban gondozott, 6 fő védelembe vett gyermek (ebből 2 fő családba fogadott), 1 fő pedig utógondozott.

A leggyakoribb problémák elsősorban a nem következetes szülői nevelés, a szülői elhanyagolás (fizikai és érzelmi) és a pszichés problémák, valamint az iskolai konfliktusok voltak.

Több esetben delegált az óvodai– és iskolai szociális segítő gyermekeket pszichológusi megsegítésre, amelyeknek legfőbb okai a megnövekedett számú iskolai konfliktusok és a szülő-gyermek kapcsolatának sérüléséből adódó problémák voltak. A településen nagy szükség lenne pszichológusra a lelki problémákkal és a pszichés zavarokkal küzdő gyermekek megsegítése miatt.

2022. évben 1 óvodáskorú gyermek esetében súlyosbodtak a magatartási és viselkedési problémák. A gyermek esetében javasoltuk a Pedagógiai Szakszolgálati komplex vizsgálatot, illetve a pszichológusi megsegítést, valamint a Gyermekpszichiátriai kivizsgálást egyaránt. 2 iskoláskorú gyermek esetében elhúzódó és rendszeres iskolai konfliktusok erősödtek, 3 gyermek esetében pedig nevelési problémák adódtak és erkölcsi veszélyeztetés merült fel. 1 gyermek esetében pszichés problémák, korai párkapcsolat létesítése és a szülő nem következetes magatartása miatt adódtak rendszeresen gondok. 6 gyermek esetében érzelmi elhanyagolás volt jellemző. Rendszeres higiénés problémákat pedig 1 gyermeknél észleltünk (nem megfelelő ruházat, fejtettség). 2 gyermek esetében önbántalmazásra, falcolásra derült fény. Súlyos pszichés problémák, szökés 1 családba fogadott gyermek esetében volt jellemző, utóbbi esetben a gyermek családból való kiemelésére került sor. A különböző problémákkal küzdő gyermekek számára pszichológusi megsegítést/gyermekpszichiátriai kivizsgálást javasoltunk, valamint folyamatosan egyéni segítő beszélgetéseken vettek részt szerdai napokon.

Az óvodai– és iskolai szociális segítő részt vett szakmaközi és esetmegbeszéléseken, gyermekvédelmi tanácskozásokon, több alkalommal szülőkonzultációt is tartott. Részt vett az intézményi rendezvényeken, iskolai ünnepeken, ballagáson, Mikulás ünnepségen és aktívan bekapcsolódott a különböző programokba.

Konkrét tevékenységét meghatározták az adott nevelési-oktatási intézményben felmerülő szükségletek. Aktív résztvevője volt a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésének, illetve a felmerülő életvezetési, szociális problémák megoldásához nyújtott segítséget az óvoda gyermekeinek, az iskola diákjainak, igény szerint pedagógusoknak, valamint szülőknek egyaránt.

Kaba

Kaba a püspökladányi járásban található két város egyike, 5700 lakossal. Városi jellegéből fakadóan más típusú problémák jelentkeznek itt, mint a térség kistelepülésein.

Jellemző problémátípusok:

Igazolatlan iskolai hiányzás: a tankötelezettség nem teljesítése általában összetett, hiszen kisgyermekeknél egyértelműen szülői mulasztásból fakad, nagyobb gyermekeknél, kamaszoknál már vagy a gyermek hibájából ered, vagy a szülő asszisztál ehhez. Bármelyik okból is fakad a nagyszámú igazolatlan hiányzás, a gyenge szülői ráhatás, gyermeknevelési problémák, a szülő nem megfelelő szemlélete áll a háttérben. Az igazolatlan hiányzás mellett nagy problémaként értékeljük azt is, ha az igazolt hiányzás nagyszámú anélkül, hogy valamilyen valós egészségügyi ok állna a háttérben. Amennyiben a szülő nagyon gyakran kér orvosi igazolást a gyermek számára, felveti a szülői felelősség kérdését az alapos kivizsgálás elmaradása is.

Az igazolatlan hiányzásokkal szemben – amennyiben a család ebben nem partner – mind az oktatás, mind a gyermekvédelem igen szűk eszköztárral tud fellépni. A családi pótlék folyósításának szüneteltetése a tapasztalatok szerint nem bír visszatartó erővel: a gyermekeket nem érdekli, hogy szüleik nehéz anyagi helyzetbe kerülhetnek miatta, a szülők pedig inkább megoldják így is a család ellátását, mintsem, hogy kitartó, céltudatos nevelési tevékenységet végeznének.

Szabálysértés/bűncselekmény elkövetése gyermekkorú vagy fiatalkorú részéről: a kamaszok életkori jellegzetességeik miatt sodorhatóak, a kortársak által befolyásolhatóak, így amennyiben nincs mögöttük szilárd értékrendű, megfelelő erkölcsi nevelést biztosító család, könnyen kerülhetnek olyan szituációba, amelynek szabálysértési, büntetőjogi következménye lehet.

A szülők közötti kapcsolattartási konfliktusok: egyre több esetben találkozunk ezzel a problémával, amely abból fakad, hogy a szülők nem tudják saját, egyéni sérelmeiket félretenni és a gyermekük érdekében megfelelő kapcsolatot kialakítani a másik szülővel. A helyzet vesztese egyértelműen a gyermek, ami nemcsak abban nyilvánul meg, hogy fizikailag kevesebbet vagy egyáltalán nem találkozik a másik szülővel, hanem ez a helyzet óriási mértékben megterheli lelkileg a gyermeket és akár életen át tartó negatív hatásai lehetnek.

Párkapcsolati krízisek: erősen befolyásolta negatív irányban a pandémia, majd az ezután elindult gazdasági válság és nagymértékű infláció.

2022. évben átlagos dinamikával működő családokban is megjelent a fiatal lányok „szökése”, miután interneten ismerkedtek össze más településeken élő fiúkkal. Ilyenkor a hazahozatal elsődleges felelőssége a szülőé, de a szociális szakemberek minden segítséget megadnak (pl. a másik település szakembereivel felveszik a kapcsolatot, információt kérnek stb.)

Szülők életvitele: néhány kirívó esetben sokproblémássá válik a család. Szinte minden területen megjelenik az elhanyagolás, veszélyeztetés az ingerszegény, egészségtelen lakókörnyezettől a nevelésnek a gondozási tevékenységre történő leszűkítésén át egészen a kihülés- és éhezésveszélyig. A gyermekvédelmi törvény szellemének megfelelően ameddig lehet, megpróbáljuk a családban tartani a gyermekeket, de gyakran kiemeléshez vezet ez a fajta összetett veszélyeztetés.

Jelzések 2022-ben:

Védőnői szolgálat:	5
Óvoda:	3
Általános iskola:	18
Rendőrség:	9
Áldozatsegítő szolgálat:	1
TÁMASZ:	3

Hatósági intézkedéssel érintett gyermekek száma 2022-ben (halmozott adatok)

Hatósági intézkedés	új	megszűnt	összes
Családba fogadás:	4	2	15
Védelembe vétel:	14	27	57
Ideiglenes hatályú elhelyezés:	7	3	7
Nevelésbe vétel:	2	2	15
Utógondozás:	1	0	1

Szakmai tartalom szempontjából a leginkább munkaigényes a védelembe vett gyermekekkel végzett munka és az ideiglenes hatályú elhelyezéshez vezető folyamat során tett intézkedések. Itt gyakran a lehetőség szerint a családban tartás jogszabályi követelménye ütközik szakmai dilemmaként azzal, hogy a kiemelés negatív érzelmi hatása erősebb-e, mint a szakellátás várható megtartó hatása, pozitív hatásai a megfelelő erkölcsi, testi, lelki nevelés biztosításával.

2022. évben volt a településen 1 utógondozott gyermek, akinek nevelésbe vétele az anyai családhoz történő hazagondozással szűnt meg. A sikeres hazagondozás ritka, igazi eredményességét felmérni néhány év múlva tudjuk majd azzal, hogy kamaszkorban a hazagondozott gyermek milyen magatartási mintákat mutat majd.

Fontos megemlíteni, hogy volt olyan családból történő kiemelés, amely végül nem a mi illetékességi területünkön történt meg, de a kabai családsegítők és esetmenedzserek több éves gondozási tevékenységére épített javaslat alapján történt meg, tulajdonképpen a hatósági intézkedés elől vándorló-bujkáló szülőt utolérte a hatósági intézkedés.

A „Nem luxustáska” akció keretében, valamint egy magánadományozó segítségével Kaba településen adománnyal támogattunk több családot az ünnepek körüli időszakban nem csak gondozotti körünkben, de azon kívül is.

Az esetmenedzseri munka során tett intézkedések:

Az egyénnel és családokkal végzett szociális munka keretében a családlátogatások során a családot saját lakókörnyezetében keresi fel az esetmenedzser. Segítő beszélgetés keretében, melynek időtartama maximum 1,5 óra – a problémák feltárása, lehetséges megoldási módok keresése,

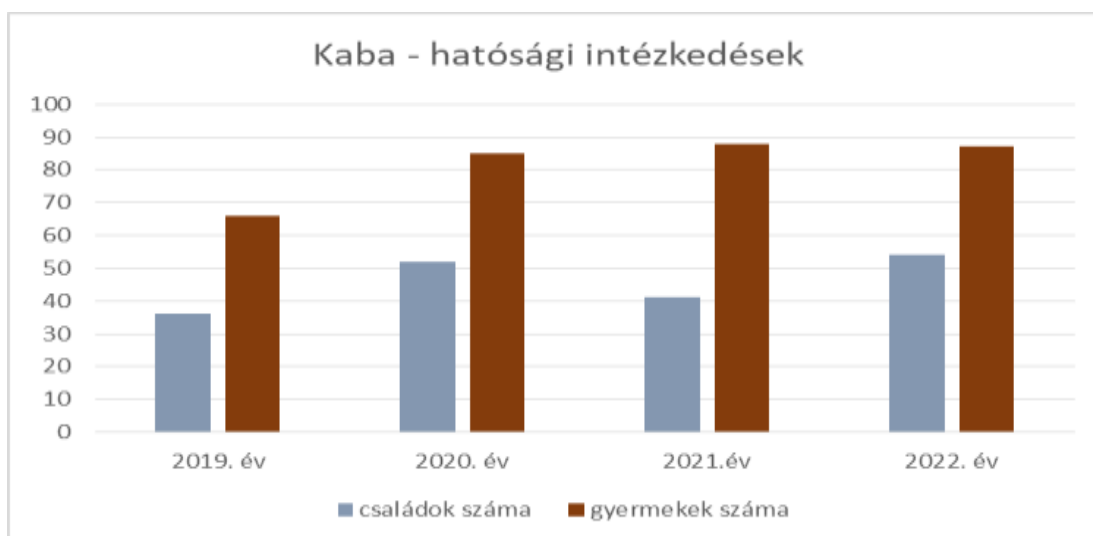
információnyújtás, életvezetési, gyermeknevelési, háztartásvezetési tanácsadás történik. Amennyiben szükséges, a szakember tovább irányítja az ellátottat más szolgáltatásba, pl. jogi vagy pszichológiai tanácsadásba. Az intézményben mindkét tanácsadás biztosított, de a tanácsadó pszichológus olyan mértékben leterhelt, hogy nagyon hosszas várakozási idő után tud új ellátott belépni a szolgáltatásba.

A hatékony segítőmunka érdekében – annak ellenére, hogy az esetmenedzser elsősorban szervezési, feladatmegosztási tevékenységet végez – a családsegítővel történő szoros együttműködés során gyakoriak a közös családlátogatások, valamint szinte napi szintűek az esetkonzultációk. A jelzőrendszer többi tagjával szintén rendszeresek az esetkonzultációk, személyesen vagy rövid úton telefonon, illetve e-mailben. Amennyiben gyermekvédelmi hatósági intézkedés válik szükségessé - a már a Család- és Gyermekjóléti Központ gondozásában lévő gyermekek esetében a Központ javaslatot tesz az intézkedésre. A Család- és Gyermekjóléti Központ családba fogadás ügyekben, valamint más illetékességi területen gyámhatóságok megkereséseire is környezettanulmányt végez, javaslatot tesz. Az esetmenedzser szorosan együttműködik az óvodai- és iskolai szociális segítővel is.

Adományszervezési- és közvetítési tevékenység:

A „Nem luxustáska” akció keretében, valamint egy magánadományozó segítségével Kaba településen adománnyal támogattunk több családot az ünnepek körüli időszakban nem csak gondozotti körünkben, de azon kívül is.

Kaba				
	Védelembe vett	Nevelésbe vett	Családba fogadott	Összesen
2019	19 család/ 32 gyerek	10 család/ 25 gyerek	7 család/ 9 gyerek	36 család/ 66 gyerek
2020	29 család/ 42 gyerek	13 család/ 30 gyerek	10 család/ 13 gyerek	52 család/ 85 gyerek
2021	22 család/49 gyerek	9 család/24 gyerek	10 család/15 gyerek	41 család/88 gyerek
2022	33 család/ 57 gyerek	10 család/ 15 gyerek	11 család/ 15 gyerek	54 család/ 87 gyerek

A Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ óvodai- és iskolai szociális segítője Kaba településen 545 gyermekkel állt kapcsolatban a 2022. évben az iskolában és az óvodában. 2022. május hónapig Szecsó János óvodai- és iskolai szociális segítő folytatott a település oktatási-nevelési intézményeiben preventív jellegű szociális tevékenységet heti rendszerességgel, szerdai napokon. 2022. szeptember 1-jétől Sárándiné Császár Irén látta el ezt a feladatot kéthetente, szerdai napokon. Az óvodai- és iskolai szociális segítő az év folyamán segítette a köznevelési intézményben dolgozó óvodapedagógusokat, pedagógusokat munkájuk során, felvette a kapcsolatot a problémás gyermekekkel és azok szüleivel.

Az iskolában folytatott egyéni segítő tevékenységük során 23 gyermekkel és 6 szülővel álltak rendszeresen kapcsolatban. A leggyakoribb problémák között elsősorban a fokozódó magatartási problémák, a nem következetes szülői nevelés voltak és mindemellett a pszichés zavarokkal küzdő

gyermek száma is nőtt. Ebben az évben egyre jobban növekvő tendenciát mutatott a felső tagozat gyermekek körében a túlzott okoseszköz- és internet használatának szokása és ennek következtében a trágár szavak vagy kifejezések megjelenése. A szülők között fellelhető párkapcsolati krízisek negatív hatásai is tapasztalhatóak voltak a gyerekek körében.

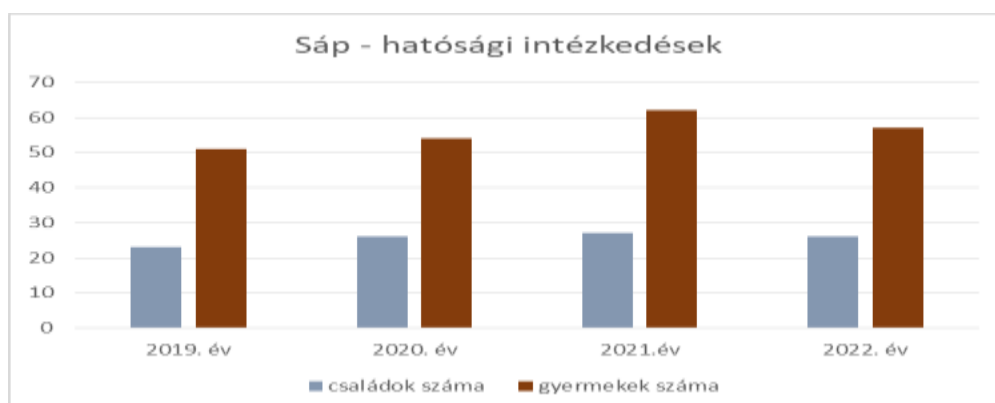
Az óvodában végzett segítő tevékenység során az óvodavezetővel és óvodapedagógusokkal való konzultációkat követően több alkalommal figyelt meg az óvodai-iskolai szociális segítő a gyermekeket a délelőtti csoportfoglalkozásokon. Ezen esetekben elsődleges problémaként a gyermekek higiénés problémái jelentek meg.

Az óvodai- és iskolai szociális segítő mindennapi kapcsolatban állt a munkáját érintő szakemberekkel, mint pl. intézményvezetők, pedagógusok, osztályfőnökök, óvodapedagógusok, gyermekvédelmi felelős, Pedagógiai Szakszolgálat, családsegítők, a Gyermekjóléti Szolgálat és Központ munkatársai, pszichológus. Közösségi tevékenységek keretében részt vett szakmaközi és esetmegbeszéléseken, gyermekvédelmi tanácskozáson.

Sáp

Sáp község a járás kisebb lakosság számával rendelkező települései közé sorolható. A lakosság összetétele előregedő, a gondozásban álló klienseket alacsony iskolázottságúak, ezért a munkaerőpiacról kiszorultak. A Család- és Gyermekjóléti Központ gondozásában álló családok többsége rossz szociális kultúrával rendelkező roma család, amelyek nem megfelelő lakhatási körülmények között élnek, anyagi, és életviteli problémákkal küzdenek, a szülők inaktívak a munkavállalásban. A gyermekvédelmi intézkedéssel érintett családok körében tapasztalható a településről az el- és visszaköltözés, az ingázás, a „családok összetartása”, a családi együtt élések szabályainak be nem tartása. A gyermekek és szülők nagytöbbségének a tanulás és munka nem érték. A gyermekek a rossz szülői mintát követve gyakran lemorzsolódnak az oktatásból, a középiskolai tanulmányaik befejezéséig nem jutnak el. A középiskolában tanulmányokat kezdő fiatalok beilleszkedési nehézségekkel küzdenek. A fiatal, 13-16 éves lányok körében gyakori a meggondolatlan gyermekvállalás, és az ezt követő gondozatlan várandósság. A 2022. év során a jelzések a gyermekek deviáns iskolai magatartásáról, szabálysértéseiről, bűncselekmények elkövetéséről érkeztek. A védelembe vett gyermekek száma az elmúlt évben emelkedett 9 fővel. Az esetek többségében a szülői elhanyagolás, a higiénés problémák, magas iskolai hiányzások száma vezetett a védelembe vételhez. 31 gyermek áll ezen hatósági intézkedés alatt Sáp településen. A jelzőrendszeri tagokkal rendszeres a kapcsolata az esetenedzsernek. A családlátogatások során életvezetési tanácsadást nyújt a családoknak, amely tanácsokat rendszerint betartanak, így a problémák egy része megoldódik. Az esetek többségében a problémák, (fejtetvesség, iskolai órákról való késés, higiénés problémák,) visszatérő nehézség a családok minden napjaiban.

Sáp				
	Védelembe vett	Nevelésbe vett	Családba fogadott	Összesen
2019	14 család/ 29 gyerek	7 család/ 20 gyerek	2 család/ 2 gyerek	23 család/51 gyerek
2020	15 család/ 29 gyerek	7 család/ 20 gyerek	4 család/ 5 gyerek	26 család/54 gyerek
2021	17 család/ 39 gyerek	5 család/ 14 gyerek	5 család/ 9 gyerek	27 család/ 62 gyerek
2022	15 család/ 31 gyerek	6 család/ 18 gyerek	5 család/ 8 gyerek	26 család/ 57 gyerek

A Család-és Gyermekjóléti Központ óvodai- és iskolai szociális segítője Sáp település oktatási és nevelési intézményeiben 86 gyermekkel állt kapcsolatban a 2022. évben. Sáp településen az óvodai- és iskolai szociális segítő 1 általános iskolában (Sári Gusztáv Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Ökrös István Tagiskolája) és 1 óvodában (Sápi Óvoda) folytatott preventív tevékenységet csütörtöki napokon. Az óvodai- és iskolai szociális segítő elsődlegesen a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésével, a szociális és kommunikációs készségeik fejlesztésével, egészségfejlesztésben való közreműködéssel, valamint prevencióval foglalkozik.

Az egyéni segítő tevékenység során az óvodai- és iskolai szociális segítő 39 fővel folytatott egyéni segítő beszélgetéseket és vonta be őket közösségi és szabadidős programjaiba. A 39 főből 10 fő alapellátásban gondozott, 20 pedig védelemben vett gyermek. A leggyakoribb problémák között elsősorban a fokozódó magatartási problémák, növekedő düh- és indulatkezelési problémák, rendszeres higiénés gondok (testi higiéné, fejtetvesség, évszaknak nem megfelelő ruházat), a hiányzások magas aránya, az elhanyagoló szülői magatartás, ráhagyó szülői nevelés (szabályok hiánya) és a nem következetes szülői attitűd voltak. Mindemellett a pszichés zavarokkal küzdő gyermekek száma is nőtt.

A Sári Gusztáv Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Ökrös István Tagiskolában az 50 főből 45 fő halmozottan hátrányos helyzetű (HHH). Sajátos nevelési igényű tanuló (SNI) száma 4 fő, 1 fő beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzd (BTMN).

A Sápi Óvodában 30 fős volt a gyermeklétszám, ebből 1 fő sajátos nevelési igényű (SNI), rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 27 fő részesült. Számos esetben delegált az óvodai- és iskolai szociális segítő gyermekeket pszichológusi megsegítésre, amelyeknek legfőbb okai a megnőtt iskolai konfliktusok, a deviáns magatartások, valamint a szülő – gyermek kapcsolatának sérüléséből adódó problémák voltak. A településen nagy szükség lenne pszichológusra, aki a lelki problémákkal és pszichés problémákkal küzdő gyermekek segítségére lehetne. A Család- és Gyermekjóléti Központ pszichológusához delegált gyermekek jelenleg várolistán vannak a szakember leterheltsége miatt. 1 óvodáskorú gyermek esetében a szülők súlyosan veszélyeztető magatartása és családon belüli erőszak miatt ideiglenes hatályú elhelyezésre került sor. 3 iskoláskorú gyermek esetében elhúzódó és rendszeres iskolai konfliktusok miatt, 2 gyermek alapellátásban való gondozása vált szükségessé, 1 gyermek esetében a szülői együttműködés hiánya, illetve az iskolai konfliktusok miatt pedig védelemben vételre került sor. 2 gyermek esetében rendszeres higiénés problémák, magatartási gondok és az igazolt hiányzások magas aránya volt jellemző. 1 gyermek esetében elhúzódó, rendszeres higiénés gondok jellemzőek. 1 gyermek esetében családon belüli bántalmazása gyanúja merült fel. Az óvodai – és iskolai szociális segítő részt vett a rendőrség által tartott prevenciók előadásokon, melyeknek témája legfőképp az iskolai bántalmazás, bullying, iskolai konfliktusok és kirekesztés voltak.

2022. 06. 15-én a Család- és Gyermekjóléti Központ óvodai – és iskolai szociális segítői részt vettek a Sári Gusztáv Általános Iskola és AMI Ökrös István Tagiskola Családi- és Diákönkormányzati Napján. Kézműves- és szabadidős foglalkozásokat szerveztünk és aktívan bekapcsolódtunk a színes programokba. Az óvodai- és iskolai szociális segítő részt vett szakmaközi és esetmegbeszéléseken, gyermekvédelmi tanácskozásokon, intézményi rendezvényeken, iskolai ünnepségeken, ballagáson, Mikulás ünnepségen és aktívan bekapcsolódott a színes programokba. Az óvodai- és iskolai szociális segítő konkrét tevékenységét meghatározták az adott nevelési-oktatási intézményben felmerülő szükségletek. Aktív résztvevője volt a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésének, illetve a felmerülő életvezetési, szociális problémák megoldásához nyújtott segítséget. Az óvodai- és iskolai szociális segítő rendszeresen kapcsolatban állt a munkáját érintő szakemberekkel, mint pl. családsegítők, intézményvezetők, óvodapedagógusok, tanítók, tanárok, gyermekvédelmi felelősök, Pedagógiai Szakszolgálat és a Gyermekjóléti Szolgálat és Központ munkatársai, pszichológus.

Tetétlen

Tetétlen a püspökladányi járásban található hátrányos helyzetű község. Ez a hátrány az itt élő családok munkaerőpiaci státuszára, anyagi és lakhatási körülményeire, életvitelére is hatást gyakorol.

A településen jellemző problémátípusok:

Igazolatlan iskolai hiányzás: a tankötelezettség nem teljesítése általában összetett, hiszen kisgyermeknél egyértelműen szülői mulasztásból fakad, nagyobb gyermekeknél, kamaszoknál már vagy a gyermek hibájából ered, vagy a szülő asszisztál ehhez. Bármelyik okból is fakad a nagyszámú igazolatlan hiányzás, a gyenge szülői ráhatás, gyermeknevelési problémák, a szülő nem megfelelő szemlélete áll a háttérben.

Az igazolatlan hiányzás mellett nagy problémaként értékeljük azt is, ha az igazolt hiányzás nagyszámú anélkül, hogy valamilyen valós egészségügyi ok állna a háttérben. Amennyiben a szülő nagyon gyakran kér orvosi igazolást a gyermek számára, felveti a szülői felelősség kérdését az alapos kivizsgálás elmaradása is.

Szabálysértés/bűncselekmény elkövetése gyermekkorú vagy fiatalkorú részéről: a kamaszok életkori jellegzetességeik miatt sodorhatóak, a kortársak által befolyásolhatóak, így amennyiben nincs mögöttük szilárd értékrendű, megfelelő erkölcsi nevelést biztosító család, könnyen kerülhetnek olyan szituációba, amelynek szabálysértési, büntetőjogi következménye lehet. Sajnos, a veszélyeztetett gyermekek családjaira is jellemző sok esetben a deviáns életmód.

Szülők életvitele: néhány kirívó esetben sokproblémássá válik a család. Szinte minden területen megjelenik az elhanyagolás, veszélyeztetés az ingerszegény, egészségtelen lakókörnyezettől a nevelésnek a gondozási tevékenységre történő leszűkítésén át egészen a kihülés– és éhezésveszélyig. A gyermekvédelmi törvény szellemének megfelelően ameddig lehet, megpróbáljuk a családban tartani a gyermekeket, de gyakran kiemeléshez vezet ez a fajta összetett veszélyeztetés.

Egészségkárosodott, mentális problémákkal küzdő gyermekek és szülők: önmagában a mentális problémára, autizmusra, súlyos magatartási problémára nem a gyermekvédelmi rendszer ad megoldást. A gyermekvédelem számára akkor állít ez feladatot, ha a szülő nem tudja vagy nem akarja az ilyen speciális szükségletű gyermek számára a szükséges fejlesztést, serkentő környezetet biztosítani, így az eleve hátránnyal induló gyermek még inkább lemarad kortársaival szemben, esetleg visszafordíthatatlanul.

Magzati egészségügyi veszélyeztetés: A gyermekvédelmi rendszer által az egyik legsúlyosabbnak ítélt veszélyeztetés, amelyet a várandósság ideje alatt semmilyen jogi eszközzel nem tudunk korlátozni. A szociális segítőmunka során – a védőnői szolgálattal együttműködve - folyamatosan próbálunk nyomást gyakorolni az ilyen magatartást tanúsító várandósokra annak érdekében, hogy az egészségügyi vizsgálatokon, tanácsadáson vegyenek részt, lehetőség szerint egészséges életvitelt folytassanak a születendő gyermek érdekében. Amennyiben a magzati veszélyeztetés súlyos fokú, illetve reálisan az várható az előzmények alapján, hogy az anya a gyermek születését követően sem fogja az egészségügyi szükségleteket biztosítani az újszülött számára, már a szülést megelőzően kiemelésre teszünk javaslatot.

Jelzések 2022-ben:

Jegyző (településőrség):	1
Védőnői szolgálat:	5
Általános iskola:	1
Rendőrség:	2
TÁMASZ:	1

Hatósági intézkedéssel érintett gyermekek száma 2022-ben (halmozott adatok)

Hatósági intézkedés	új	megszűnt	összes
Családba fogadás:	0	2	2
Védelembe vétel:	5	9	20
Ideiglenes hatályú elhelyezés:	5	0	5
Nevelésbe vétel:	2	2	13

Az ideiglenes hatályú elhelyezéssel érintett és a nevelésbe vett gyermekek között is volt olyan, aki a településen látható módon nem jelent meg, mivel újszülöttként már megtörtént családból a kiemelése. A nevelésbe vétel az egyik esetben nagykorúság miatt szűnt meg, a másik esetben pedig a gyermek örökbefogadása miatt.

Tétlen település speciális jellemzője, hogy gyors az információáramlás informálisan is a jelzőrendszeri tagok között, valamint rendkívül hamar észlelik az itt élők, ha egy családban a

gyermek veszélyeztetésének a gyanúja felmerül. A jelzések írásba foglalása terén ugyanakkor még vannak hiányosságok, pedig ezek döntő fontosságúak lehetnek a gyámhatóság felé tett javaslatok alátámasztásában.

Az esetmenedzseri munka során tett intézkedések:

Az egyénnel és családokkal végzett szociális munka keretében a családlátogatások során a családot saját lakókörnyezetében keresi fel az esetmenedzser. Segítő beszélgetés keretében – melynek időtartama maximum 1,5 óra – a problémák feltárása, lehetséges megoldási módok keresése, információnyújtás, életvezetési, gyermeknevelési, háztartásvezetési tanácsadás történik. Amennyiben szükséges, a szakember tovább irányítja az ellátottat más szolgáltatásba, pl. jogi vagy pszichológiai tanácsadásba. Az intézményben mindkét tanácsadás biztosított, de a tanácsadó pszichológus olyan mértékben leterhelt, hogy nagyon hosszas várakozási idő után tud új ellátott belépni a szolgáltatásba.

A hatékony segítőmunka érdekében – annak ellenére, hogy az esetmenedzser elsősorban szervezési, feladatmegosztási tevékenységet végez – a családsegítővel történő szoros együttműködés során gyakoriak a közös családlátogatások, valamint szinte napi szintűek az esetkonzultációk. A jelzőrendszer többi tagjával szintén rendszeresen az esetkonzultációk, személyesen vagy rövid úton telefonon, illetve e-mailben.

Amennyiben gyermekvédelmi hatósági intézkedés válik szükségessé - a már a Család- és Gyermekjóléti Központ gondozásában lévő gyermekek esetében a Központ javaslatot tesz az intézkedésre.

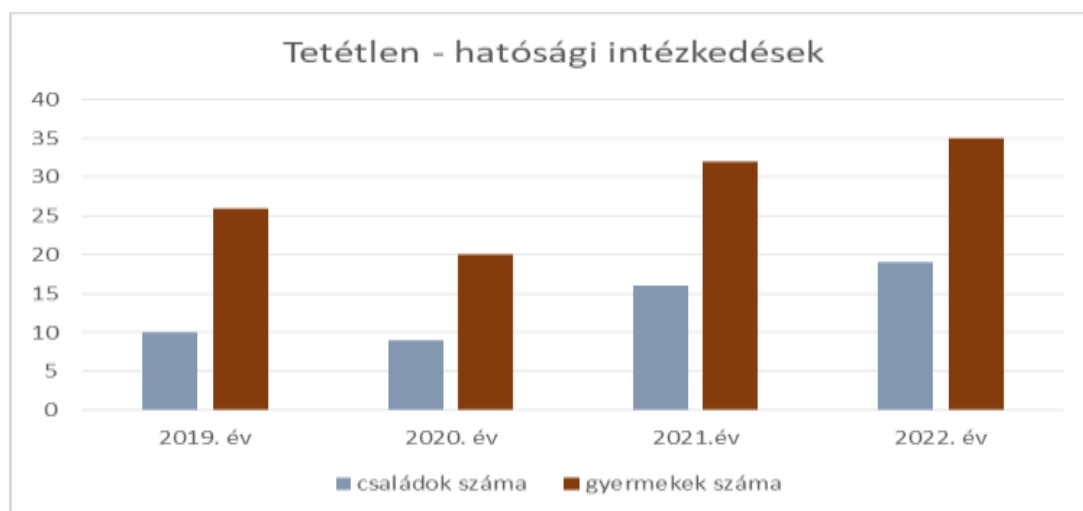
A Család- és Gyermekjóléti Központ családba fogadás ügyekben, valamint más illetékességi területen gyámhatóságok megkereséseire is környezettanulmányt végez, javaslatot tesz.

Az esetmenedzser szorosan együttműködik az óvodai- és iskolai szociális segítővel is.

Adományszervezési- és közvetítési tevékenység:

A „Nem luxustáska” akció keretében, valamint egy magánadományozó segítségével Tetétlen településen adománnyal támogattunk több családot az ünnepek körüli időszakban nem csak gondozotti körünkben, de azon kívül is.

Tetétlen				
	Védelembe vett	Nevelésbe vett	Családba fogadott	Összesen
2019	8 család/ 21 gyerek	2 család/ 5 gyerek	0	10 család/ 26 gyerek
2020	6 család/ 11 gyerek	2 család/ 8 gyerek	1 család/ 1 gyerek	9 család/ 20 gyerek
2021	13 család/ 22 gyerek	2 család/8 gyerek	1 család/2 gyerek	16 család/32 gyerek
2022	10 család/ 20 gyerek	7 család/ 13 gyerek	2 család/ 2 gyerek	19 család/ 35 gyerek

A Család- és Gyermekjóléti Központ óvodai- és iskolai szociális segítője Tetétlen településen 146 gyermekkel állt kapcsolatban a 2022. évben az iskolában és az óvodában. 2022.05. hónapig Szecsó János óvodai- és iskolai szociális segítő a Sári Gusztáv Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Zichy Géza Tagiskolájában és Zichy Géza Óvodában folytatott minden héten szerdai napokon preventív jellegű szociális segítő tevékenységet, 2022.09.01– től Veresné Vass Heléna látta el ezen feladatokat. Az óvodai– és iskolai szociális segítő tevékenység lényege a társadalmi kohézió erősítése, a társadalmi minőség javítása, mindez nem anyagi eszközökkel, hanem természetes támaszok, közösségi erőforrások mozgósításával. Az óvodai– és iskolai szociális segítő az iskola egész társadalmával foglalkozik – tanulók, szülők, pedagógusok – és a köztük lévő interakciók során keletkező konfliktusokban professzionális segítséget nyújt, valamint széles körű prevenciók munkát végez. Az év folyamán segítette a köznevelési intézményben dolgozó pedagógusokat munkájuk során, felvette a kapcsolatot a problémás gyermekekkel és azok szüleivel. Az iskolában folytatott egyéni segítő tevékenysége során 9 gyermekkel állt kapcsolatban.

A leggyakoribb problémák között a hiányzások magas aránya, a fokozódó magatartási problémák, az elhanyagoló szülői magatartás és a nem következetes szülői nevelés voltak.

Csoportos segítő tevékenysége során az 5. évfolyamon szervezett konfliktuskezelő csoportfoglalkozást is.

Az óvodában végzett segítő tevékenysége során az óvodavezetővel és pedagógusokkal való konzultációkat követően több alkalommal figyelt meg gyermekeket (3 gyermek) a délelőtti csoportfoglalkozásokon. Ezen esetekben elsődleges problémaként a gyermekek nem megfelelő óvodai viselkedése, beilleszkedési nehézségei jelentek meg.

Az óvodai– és iskolai szociális segítő munkája során kapcsolatban állt a munkáját érintő szakemberekkel, mint pl. intézményvezetők, pedagógusok, osztályfőnökök, óvodapedagógusok, gyermekvédelmi felelősök, Pedagógiai Szakszolgálat és a Gyermejkölési Szolgálat és Központ munkatársai, pszichológus, jogász.

Bihardancsháza

A járás egyik legkisebb települése, alacsony lakosságszámmal, előregedő helyi lakossággal, 10 fő alatti gyermekszámmal. A településen a Család- és Gyermejkölési Központ telefonos készenléti szolgálatot, és szükség esetén ügyfélfogadást biztosít. 2022. évben hatósági intézkedéssel érintett gyermek nem volt a településen.

12. A CSALÁD- ÉS GYERMEKJÖLÉTI KÖZPONT MŰKÖDÉSE

A Család- és Gyermejkölési Központ szolgáltatásait a legkülönbözőbb demográfiai jellemzőkkel bíró, különböző társadalmi és gazdasági helyzetű kliensek (a kirekesztettségben élő, deprivált csoportoktól a magasan kvalifikált, diplomás családokig), a legkülönbözőbb mentális-egészségügyi állapotú ügyfelek veszik igénybe.

A legjellemzőbb problémátípusok:

- Gyermekek elsősorban érzelmi és fizikai elhanyagolása,
- Tankötelezettség elmulasztása,
- Lakhatási szegénység, alacsony munkaerő-piaci státusz, adóssághalmozás,
- Mentális problémák: magatartászavar, tanulási nehézség, személyiségzavar, szenvedély- és pszichiátriai betegség,
- Családi diszfunkciók, elhúzódnó válás és gyermekelhelyezés, családi konfliktusok,
- Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség,
- Fiatalkori bűnelkövetés, csavargás, szerhasználat,
- Párkapcsolati erőszak, gyermekbántalmazás,
- Negatív diszkrimináció, kirekesztés

A családokban meghúzódnó problémák a humán ökörendszer minden szintjét érintik, tehát a beavatkozás sok szinten történhet. A Család-és Gyermejkölési Központ szakemberei többnyire az úgynevezett „sokproblémás” családokkal dolgoznak, akik életében gyakran hosszan elhúzódnó krízis, trauma vagy traumasorozat állnak, ezek a családok többnyire súlyos diszfunkciókkal küzdenek. 2022. évben több évtizede nem látott infláció kezdődött a magyar családok életében. Az élelmiszer - és energiaárak drágulása, a munkanélküliség súlyos nyomásként nehezedik a családokra. Az anyagi–

megélhetési gondok okozta terheltség, stresszhelyzetek, traumák tovább rontották a családok helyzetét. 2022. év során a járásban is növekedtek a családokban a diszfunkcionális zavarok és a párkapcsolati konfliktusok. Egyre számban jelentek meg a szenvedélybetegségek valamilyen formái, amelyek negatívan befolyásolták a gyermekek családban történő neveltetését. A nehéz körülmények között élő családok esetében növekedett a gyermekek veszélyeztetettsége, elhanyagolása. Egyre több esetben derült fény a gyermekek fizikai és lelki bántalmazására. A szegényebb körülmények között élő családok esetében jellemzően halmozódtak a problémák, a tavalyi évhez képest. 2022. évben emelkedtek a nevelésbe vételi javaslatok számai, a nevelésbe vételek. Az ideiglenes hatályú elhelyezésekre és nevelésbe vételekre a családokban fellépő halmozott problémák adtak okot, értendő itt a nem megfelelő életkörülmény, súlyos élelmezés és lakhatási problémák, egészségügyi veszélyeztetés, komoly higiénés hiányosságok, gyenge gyermeknevelési kompetenciák vagy azok teljes hiánya.

Család- és Gyermekjóléti Központban a speciális szolgáltatások igénybevételének a száma a 2022. évben tovább növekedett. A szolgáltatásokat többnyire a hatósági eljárások következményeképpen veszik igénybe a kliensek. A kapcsolattartások biztosítása a Család- és Gyermekjóléti Központ kötelezően ellátandó feladatai közé tartozik, az ügyfeleket a vármegyei kormányhivatalok jogerős határozatával, vagy a Járásbíróság döntésével szabályozzák az intézménybe. A kapcsolattartóhelyiséget jelenleg 49 család veszi igénybe, az erre használt interjúszoba befogadó képessége telített. Egyre nagyobb nehézséget okoz a kapcsolattartásra érkező családok és gyermekek számára a nyugodt, bensőséges légkör biztosítása.

A Család- és Gyermekjóléti Központ tapasztalata az, hogy egyre több gyermek esetében szükséges a pszichológiai megsegítés. Az intézménynél foglalkoztatott segítő szakember nagyon leterhelt, az ügyfelek jogerős határozattal sok esetben hónapokat várnak a szakszerű segítség nyújtásra. Szükséges lenne több pszichológust magasabb óraszámban foglalkoztatni.

A Család- és Gyermekjóléti Központokban bevezetésre került a szociális diagnózis, mint a szociális segítő munka új eszköze, komplex, mindenre kiterjedő szükségletfelmérés, ami a klienssel közösen, vele egyetértésben és az ő hozzájárulásával készül el. A 2022. évben a szociális diagnózisba bekerült ügyfelek túlnyomó részét a Család- és Gyermekjóléti Központ kevesebb esetben Család- és Gyermekjóléti Szolgálat delegálta, de érkezett jelzőrendszeri tagtól is közvetítés. A közvetítés oka a legtöbb esetben elakadás volt, esetleg az, ha az esetvitel folyamán új szolgáltatás igénybevétele vált szükségessé. A közvetített ügyfelek együttműködőek voltak. Egy közvetített ügyfélnél elkészült a diagnózis, de nem szerette volna ezt a segítséget igénybe venni. A 2022. év során 152 szociális diagnózis készült a járásban.

A 2022. évben a gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálathoz érkezett hívások számában minimális növekedés tapasztalható. A hívásokra továbbra is jellemző, hogy javarészt nem az illetékességi területünkről érkeznek hívások, és nem krízis jellegűek.

Az intézménynél biztosított jogi segítségnyújtást a Család- és Gyermekjóléti Központban 263 feletti fő vette igénybe, Család- és Gyermekjóléti Szolgálatokhoz kihelyezett tanácsadások 150 fő esetében valósultak meg.

Az esetmenedzserek és a jelzőrendszeri tagok együttműködése

A Család- és Gyermekjóléti Központ tapasztalata szerint a köznevelés színterén, az oktatási – nevelési intézmények igyekeznek eleget tenni jelzési kötelezettségeiknek. Kevesebb esetben fordul elő, hogy a jelzések, a pedagógiai vélemények nem fogalmazzák meg a valódi veszélyeztetettség tényszerű okát. Összességében elmondható, hogy az óvodákból jellemzően kevesebb jelzés érkezik, megpróbálják pedagógiai módszerekkel orvosolni a problémát. A pedagógiai vélemények többnyire időben megküldésre kerülnek. A védőnői szolgálat jelzései alaposak, a jelzések időben érkeznek, azok tartalma adekvát, pontos és szakmailag megalapozott, a közös szakmai nyelv kialakult. A Püspökladányi Járásban a rendőrség aktív jelzőrendszeri tag. A házi – és gyermekorvosok több településen is akadoznak.

A 2022. év folyamán a legtöbb jelzés a köznevelési intézményekből és azon belül is az iskolákból érkezett igazolatlan hiányzások és normaszegő deviáns magatartások ügyében. Ezt követelően a

legtöbb jelzést a rendőrség küldte, szabálysértésesek bűncselekmények, családon belüli konfliktusok vagy erőszak, csavargások ügyében. Azonban ritkán még mindig előfordul, hogy egy-egy jelzés későn érkezik meg, a védelembe vétel és megelőző pártfogó eljárás későn indul, amikor a gyermeknél vagy családnál halmozódnak a problémák. A jelzőrendszeri tagokkal való együttműködés során fontos a közös hang megtalálása, a személyes kapcsolatok fenntartása, a közös szakmai nyelv és látásmód kialakítása, közelítése a belső motivációk felélesztése a gyermekek érdekében.

A Család- és Gyermekjóléti Központba beérkezett jelzések

Küldő	A Család -és Gyermekjóléti Központ jelzések száma 2022. évben (db)
Általános iskola, középiskola	212
Rendőrség	78
Védőnői Szolgálat	36
Óvoda	18
Gyermekvédelmi központ	9
Gyámhivatal, járási hivatal	8
Háziorvos, házi gyermekorvos	4
Jegyző alpolgármester	2
Lakossági jelzés	5
Bölcsőde	3
Bíróság	0
Családok átmeneti otthona	0
Ügyészség	3
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	11
Óvodai- és iskolai szociális segítő	13
Kollégium	1
Összesen:	403

A jelzések számának a korábbi évek adataival való összevetése hamis eredményt adna, ha csupán számszaki szempontból értékelnék. A GYVR rendszer használatával ugyanis teljesen elkülönül és el is kell különülni az, hogy ki a jelzés kivizsgálására jogosult és köteles. A jogszabályok – ld. Köznevelési törvény és gyermekvédelmi jogszabályok – jogharmonizációja még nem teljeskörű. Így pl. előfordulhat, hogy az oktatási-nevelési intézmény saját ágazata jogi normáinak megfelelően a Család – és Gyermekjóléti Központ részére küldi meg a jelzését, melyet a Központnak át kell adnia kivizsgálásra a Család – és Gyermekjóléti Szolgálat számára, amennyiben a jelzésben szereplő gyermek még nem érintett gyermekvédelmi hatósági intézkedéssel. Korábban az a gyermekjóléti szolgáltató vizsgálta ki a jelzést, aki megkapta azt, jelenleg a két típusú szolgáltató profilja letisztult és elkülönült a hatáskört tekintve.

A jelzések száma kiskorúak bántalmazásáról

A Család- és Gyermekjóléti Központ tapasztalata szerint 2022. év folyamán családokban megnövekedtek a feszültségek, konfliktusok. A bántalmazások száma családon belül növekedtek. A lelki bántalmazások számánál figyelembe kell vennünk azt a tény, hogy az adatot maguk a szociális szakemberek szolgáltatják, tehát lehetséges, hogy az ő érzékenységük is változhatott a lelki-és fizikai bántalmazás észlelésében is, illetve az óvodai-és iskolai segítőök megjelenésével hamarabb feltárássá kerül a probléma. A családon belüli szexuális bántalmazás gyanúja néhány esetben felmerült, de nem igazolódott be. A bántalmazott kiskorúak ügyében minden esetben a Család-és Gyermekjóléti Központ teszi meg a szükséges tájékoztatást az illetékes szervek felé.

Sor- szám	Megnevezés		A bántalmazott			Az elhanyagolt	
			gyermek száma				
			fizikai	lelki	szexuális	fizikai	lelki
			a	b	c	d	e
01	Családon belül	szülő által	1	6	1	109	25
02		testvér által	0	0	0	0	0
03		egyéb rokon, hozzátartozó által	13	3	1	0	0
04		összesen (01–03 sorok)	14	9	2	109	25
05		ebből (04-ből): szolgálat továbbította	0	9	2	43	8
06		ebből (04-ből): lány	6	6	1	58	11
07	Családon kívül	gyermek által	0	0	0		
08		felnőtt által	0	2	0		
09		intézmény munkatársa által	0	0	1		
10		összesen (07–09 sorok)	0	2	1		
11		ebből (10-ből): szolgálat továbbította	0	1	0		
12		ebből (10-ből): lány	0	2	1		
13	Összesen (04+10 sorok összege)		14	11	3		

Minden fizikailag bántalmazott gyermek egyben lelkileg is bántalmazott is. A szakma egyik alapvető tézise – a kiskorúak veszélyeztetése ügyekben eljáró bírói és ügyészi joggyakorlat és szakirodalom is alátámasztja ezt – hogy súlyos érzelmi/lelki/erkölcsi veszélyeztetés az is, ha a gyermek szülőjét a másik szülő a gyermek előtt bántalmazza. Az elhanyagoló szülői magatartás egyben bántalmazás is. Az elhanyagolás több síkon is történhet: a lakhatási körülmények, ruházat, személyi higiéne, fizikális gondoskodás, intellektuális (értelmi) elhanyagolás, érzelmi elhanyagolás stb. formájában. Utóbbi esetén a gyermek egész érzelmi életében, kapcsolati-kötődési képességében, önértékelésében életre szóló károkat szenvedhet.

13. PÁLYÁZATOK

Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program

A Család- és Gyermekjóléti Központ 2022. évben is együttműködött a Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program adományoztatásában.

Az RSZTOP-1.1.1-16. „Szegény gyermekes családok és rendkívül alacsony jövedelmű személyek számára természetbeni juttatás biztosítása” című pályázat kapcsán a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság és a Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ Intézményfenntartó Társulás együttműködési megállapodást kötött 2017. májusában. Az együttműködés célja az RSZTOP-1.1.1-16-2016-00001 kiemelt európai uniós projekt keretében a szegény, gyermekes családok és a rászoruló várandós nők számára élelmiszer-csomagok mennyiségi és minőségi átvételében, valamint a támogatandóknak/rászorultaknak havonta történő kiosztásában való közreműködés. Az intézmény a projekt kapcsán 2017. júniusától havonta 1 alkalommal értesíti a kedvezményezetteket a csomagosztás időpontjáról. A központ dolgozói 2022. évben továbbra is részt vettek az értesítő levelek kihordásában és helyet biztosítottak az adományok kiosztásában, ahol a gyermek 0-3 éves, gyermekvédelmi támogatásban részesül és bölcsődei ellátást nem vesz igénybe. 2022 évben havonta 52 kis gyermekes család részesült adományban. Továbbá 238 fő rendkívül alacsony jövedelmű, nyugdíj ellátásban részesülő személy részesült 3 alkalommal adományban.

14. A CSALÁD-ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT KARITATÍV TEVÉKENYSÉGE 2022-BEN

A Család-és Gyermekjóléti Központ szakemberei a szakmai munka mellett 2022. év során is aktívan részt vettek a rászoruló lakosság segítésében adományok gyűjtésével, valamint azok delegálásával.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat közvetítésével 100 db női táskát juttatott el a Család- és Gyermekjóléti Központ a járás területén élő nők számára. A táskákat adományozó hölgyek tisztasági-, egészségügyi-, kozmetikai termékekkel töltötték meg a retikülöket.

Továbbá 2022.11.18 – 2022.11.20. között a Család-és Gyermekjóléti Központ dolgozói részt vettek a Karácsonyi Lakossági Élelmiszeradomány gyűjtésben a hajdúszoboszlói ALDI áruházban, ahol 721,82 kg adományt gyűjtöttek össze és osztott szét a járás lakossága számára.

A Család-és Gyermekjóléti Központ 2022. december hónapban egy magánadományozó személy számára delegált családokat név és adatok nélkül, nagyobb összegű adomány nyújtásához, és segítette annak beszerzését, szétosztását, mellyel 211 hátrányos helyzetű család gyermekeinek a karácsonyát szépítette meg. Az adomány tartalmazott gyermekjátékokat, ruhaneműt, tisztítószereket, tartós élelmiszert 1 000 000 FT összegben.

15. TOVÁBBKÉPZÉSEK

- Az intézmény minden évben nagy hangsúlyt fektetett a szakmai dolgozók képzésére. A 2022 év folyamán sajnos nagyon kevés képzés indult, 2 fő óvodai- és iskolai szociális segítőnek a korábban megkezdett kötelező képzését sikerült befejeznie.
- A Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzserei Módszertani Központ Hálózatának szervezésében 9 alkalommal vettek részt Hajdúböszörményben és Debrecenben Szakmai Műhelyen 2022-ben.
- A Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai vezetője 2022 évben elvégezte a kötelező megújító vezetőképzést.

16. TERVEK A JÖVŐRE NÉZVE

- Család- és Gyermekjóléti Központ szakembereinek következő időszakban még nagyobb hangsúlyt kell fektetnünk prevenciós tevékenységek fejlesztésére, a társadalmi és civil szervezetekkel jó kapcsolatokat kialakítása újra élesztése.
- Az észlelő- és jelzőrendszeri tagok ismerettárának fejlesztése, a jelzőrendszer tagoktól a szakmaközi tanácskozásokhoz a téma javaslatok bekérésére írásban, a szakmai tájékoztató anyagok készítése, prezentálása a megkezdett munka folytatása.
- Szakmailag indokolt lenne a tanácsadó pszichológus magasabb óraszámában történő foglalkoztatása.
- A szociális diagnózis szolgáltatásának további népszerűsítése annak ellenére, hogy 2022.-ben már tájékoztató füzetek, plakátok készítésére is sor került.
- Családi és gyermekprogramok szervezése a civil szervezetek segítségével a szülőcsoportok megvalósításához.
- Nagy szükség lenne a munkatársak számára szupervízióra a kiegészítés elkerülése, valamint a hatékonyság növelése céljából.

Ezúton is szeretném megköszönni minden munkatársam nevében a települések vezetőinek és képviselő testületeinek a támogatását, a jelzőrendszeri tagok és egyéb szervezetek segítő munkáját. Kívánok az elkövetkező évben is nagyon jó egészséget és további sikeres és eredményes együttműködést!

Püspökladány, 2023. március 29.

Tornyai Anita Anna
intézményvezető

Tóth Barbara
család- és gyermekjóléti központ vezető

FÖLDES NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK
.../2023. (V.26.) számú
H A T Á R O Z A T - T E R V E Z E T E

**Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ
Család- és Gyermekjóléti Központ 2022. évi tevékenységéről**

A Képviselő-testület

a Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ Család- és Gyermekjóléti Központ 2022. évi tevékenységéről szóló beszámolóját a mellékletben foglaltak szerint **j ó v á h a g y j a** .

F e l h a t a l m a z z a a polgármestert, hogy a Képviselő-testület döntéséről tájékoztassa az intézményvezetőt.

Határidő: jegyzőkönyv elkészítését követően, azonnal

Felelős: Jeneiné dr. Egri Izabella polgármester

Földes, 2023. május 26.

Jeneiné dr. Egri Izabella
polgármester

Dr. Polgárné dr. Katona Gabriella
jegyző